

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 10 januari 2005

Naamlijst

van de leden van provinciale staten van Utrecht

Vergadering 10 januari 2005

mr. B. Staal, voorzitter

drs. W.L.F. van Herwijnen, griffier

R. van Benthem, Zeist

drs. R.P.F. Bijkerk, Veenendaal

dr. R. Bisschop, Veenendaal

A.J. van Bokkem, Amersfoort

drs. W.J. Bos, Oud Zuilen

mevr. ir. S. van Bruggen, Amersfoort

J.L.M.M. Damen, Leersum

mevr. drs. M.C. Das, Utrecht

mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk

mevr. L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen

drs. A.J. Ditewig, Bilthoven

mevr. A.J.M. van Dongen, Woerden

mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik

mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen

drs. J.H. Gaaikema, Mijdrecht

M. van de Groep, Bunschoten

H. Hooijer, Amersfoort

E. Jongsma, Kamerik

mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes

mevr. mr. M.N. Kallen-Morren, Zeist

mevr. G.B. van Keulen-Saenger, Tull en 't Waal

F. Killi, Amersfoort

S.J. Klarenbeek, Soesterberg

H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein

J.F.M. Kloppenborg, Utrecht

M. van der Kolk, Utrecht

J. Konijnenbelt, Leusden

drs. J.A.J. Konings, Vleuten

mevr. J.C. Kramer, Bunschoten

C.J. van Kranenburg, Driebergen

mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein

M.F. van Leeuwen, Maartensdijk

dr. B. Levering, Montfoort

mr. A.G. van Malenstein, Maarn

drs. A. Najib, Utrecht

mevr. H. Nap, Veenendaal

W. de Niet, Zeist

drs. B. Nugteren, Utrecht

drs. G.W.M. van Odijk, Bosch en Duin

mevr. S.D. Oosterhuis, Leusden

mevr. drs. ing. I.L. Oostlander, Amersfoort

drs. J.H.A. van Oostrum, Houten

drs. J.Ph. Overbeek, Utrecht

mevr. P. Pieper-Hagen, Mijdrecht

drs. W.M. van der Poel, Loenen aan de Vecht

P.C. Pollmann, Doorn

G.M. Putters, Soestdijk

mevr. A.H. Raven, Utrecht

mr. J.G.M. Reerink, Zeist

mr. drs. F.Th.M. Rohof, Utrecht

drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist

J.L.N. Schreurs, Utrecht

P.Seldenrijk, Eemnes

mr. J.J.J. Streefland, Utrecht

S.D. Swane, Maarssen

mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht

drs. R. Vis, Amersfoort

B. de Vogel, Driebergen

mevr. J. Vonk-Vedder, Abcoude

F.J. Vos, Werkhoven

R.E. de Vries, Utrecht

L de Vries, Harmelen

ir. B.A. Witteman, Kockengen

Bladwijzer

op de notulen van provinciale staten van Utrecht

vergadering 10 januari 2005

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR EN MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 januari 2005, dienst/ sector Statengriffie, nummer PS2004BEM35, inzake Steun slachtoffers Azië Daartoe besloten	11	PS2005BEM01
INFRASTRUCTUUR, MOBILITEIT EN ECONOMIE		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 oktoberr 2004, dienst/sector MEC/ERTE, nummer PS2004IME11, inzake in- zet middelen Stimuleringsfonds t.b.v. projectenbureau voor kenniseconomie. Daartoe besloten	12 t/m 31	PS20041ME11
RUIMTE EN GROEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 december 2004, dienst/sector REG, nummer PS2004REG13, inzake recon- structieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost. Daartoe besloten	34 t/m 39	PS2004REG13
STATEN (provinciale)		
Ingekomen stukken	11 en 12	
Vragenhalfuurtje	12	
Vaststellen notulen van de vergadering van 8 november 2004.	12	
Toezeggingen GS	40	
ZORG, CULTUUR EN WELZIJN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 oktober 2004, dienst/sec- tor MEC/DMO, nummer PS200ZCW11, inzake ontwerp Provin- ciaal beleidskader Jeugdzorg 2005-2008 en Uitvoeringsprogramma 2005. Daartoe besloten	31 t/m 34	PS2004ZCW11

Presentielijst

Vergadering 10 januari 2005

Voorzitter: *de heer mr. B. Staal, commissaris van de Koningin.*

Griffier: *de heer drs. W.L.F. van Herwijnen*

R. van Benthem, Zeist

dr. R. Bisschop, Veenendaal

drs. R.P.F. Bijkerk, Veenendaal

A.J. van Bokkem, Amersfoort

drs. W.J. Bos, Oud Zuilen

mevr. ir. S. van Bruggen, Amersfoort

J.L.M.M. Damen, Leersum

mevr. drs. M.C. Das, Utrecht

mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen

mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk

drs. A.J. Ditewig, Bilthoven

mevr. A.J.M. van Dongen, Woerden

mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik

mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen

M. van de Groep, Bunschoten

H. Hooijer, Amersfoort

E. Jongma, Kamerik

mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes

mevr. mr. M.N. Kallen-Morren, Zeist

F. Killi, Amersfoort

mevr. G.B. van Keulen-Saenger, Tull en 't Waal

S.J. Klarenbeek, Soesterberg

H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein

J.F.M. Kloppenborg, Utrecht

M. van der Kolk, Utrecht

J. Konijnenbelt, Leusden

drs. J.A.J. Konings, Vleuten

mevr. J.C. Kramer, Bunschoten

C.J. van Kranenburg, Driebergen

mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein

M.F. van Leeuwen, Maartensdijk

dr. B. Levering, Montfoort

mr. A.G. van Malenstein, Maarn

mevr. H. Nap, Veenendaal

W. de Niet, Zeist

drs. B. Nugteren, Utrecht

drs. J.H.A. van Oostrum, Houten

drs. J.Ph. Overbeek, Utrecht

mevr. P. Pieper-Hagen, Mijdrecht

drs. W.M. van der Poel, Loenen aan de Vecht

P.C. Pollmann, Doorn

G.M. Putters, Soestdijk

mevr. A.H. Raven, Utrecht

mr. J.G.M. Reerink, Zeist

mr. drs. F.Th.M. Rohof, Utrecht

drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist

J.L.N. Schreurs, Utrecht

P.Seldenrijk, Eemnes

S.D. Swane, Maarssen

mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht

B. de Vogel, Driebergen

mevr. J. Vonk-Vedder, Abcoude

F.J. Vos, Werkhoven

L de Vries, Harmelen

R.E. de Vries, Utrecht

ir. B.A. Witteman, Kockengen

Afwezig

drs. J.H. Gaaikema, Mijdrecht

drs. A. Najib, Utrecht

drs. G.W.M. van Odijk, Bosch en Duin

mevr. S.D. Oosterhuis, Leusden

mevr. drs. ing. I.L. Oostlander, Amersfoort

mr. J.J.J. Streefland, Utrecht

drs. R. Vis, Amersfoort

Leden van Gedeputeerde Staten

J.G.P. van Bergen, Wijk bij Duurstede

J. Binnekamp, IJsselstein

mr. J.H. Ekkers, Vianen

mevr. mr. J.G.J. Kamp, Breukelen

drs. J.P.J. Lokker, Soest

dr. G. Mik, Utrecht

Opening

De VOORZITTER: Ik open uw vergadering. Er is bericht van verhindering van de heren van Odijk, Najib, Vis, Gaaikema en Streefland en van de dames Oosterhuis en Oostlander.

Vanaf deze plek wens ik u allen een goed 2005 toe. Allereerst in persoonlijk opzicht: gezondheid, en ook in bestuurlijk opzicht: een goed politiek jaar.

PS2005BEM01

Steun slachtoffers Azië

De VOORZITTER: Vanzelfsprekend kan ik deze vergadering niet openen zonder stil te staan bij de ramp in Zuidoost-Azië die de hele wereld in de afgelopen dagen heeft beziggehouden. Eenieder van ons heeft er op een eigen manier bij stilgestaan. Zoals uit de vele acties blijkt, heeft eenieder van ons persoonlijk, maar hebben onder andere ook bedrijven en instellingen stilgestaan bij de vraag of er een bijdrage te leveren is tot leniging van de nood in dat deel van de wereld. Het is vanzelfsprekend goed te zien hoe solidair Nederland kan zijn. Zelf heb ik in mijn nieuwjaarstoespraak geprobeerd aandacht te vragen voor het wellicht eveneens gebruiken van die gemeenschapszin om dit land ook intern verder een beetje op orde te krijgen. Die vergelijking gaat natuurlijk mank, maar het is wel van belang om vast te stellen dat de samenleving haar kern nog niet kwijt is.

Dat mogen wij elkaar ook toewensen voor 2005 wat de nood in Zuidoost-Azië aangaat. Wij hebben, zoals gezegd, al kennis kunnen nemen van vele particuliere initiatieven. Het is overigens terecht en begrijpelijk dat ook overheden zich daarbij aansluiten. Dat betekent voorts dat het college en de fractievoorzitters daarover in de afgelopen week overleg hebben gevoerd. Over de uitkomst daarvan geef ik gaarne het woord aan mevrouw Raven.

Mevrouw RAVEN (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is duidelijk dat wij als Staten unaniem akkoord gaan met het voorstel om € 1 per inwoner te doneren met de kanttekening dat bedrag niet zonder meer over te maken op girorekening 555, maar het beschikbaar te stellen voor de gerichte aanschaf van waterpompen en dergelijke in de getroffen gebieden in samenwerking met Hydron. Het gaat daarbij heel duidelijk om wederopbouw. De minister van Ont-

wikkelingssamenwerking heeft immers aangekondigd dat als dit bedrag van de provincie beschikbaar wordt gesteld voor dat doel, het door haar verdubbeld zal worden. Dat is natuurlijk heel prettig. Ofschoon wij het een en ander nog moeten uitzoeken, menen wij dat het goed is dat wij als Staten nu het besluit nemen om het genoemde bedrag beschikbaar te stellen. Als voorwaarde voor de besteding van dat bedrag zal gelden dat dit voor de wederopbouw wordt gebruikt.

De VOORZITTER: Mag ik dan namens het college concluderen dat uw besluit gelezen moet worden als “het beschikbaar stellen van het genoemde bedrag” en dat u het college opdraagt na te gaan in welk samenwerkingsverband – wellicht in IPO-verband of het IPO in relatie met de samenwerkende Nederlandse waterleidingbedrijven – dat bedrag het verstandigst kan worden aangewend? Contact vorige week met de hulpverleningsorganisaties heeft opgeleverd dat dit een benadering is die aansluit bij hun werkwijze. Men spreekt daarbij namelijk altijd van hulpverlening in twee tranches: geld voor directe hulpverlening, die nu goed op gang schijnt te komen, en geld voor verdere hulpverlening. Of het geld voor dat laatste beschikbaar zal zijn, is een vraag die altijd lastig te beantwoorden is. Het college verstaat dit dus zo dat de beschikbaarstelling door de Staten wordt voorgesteld en dat de aanwending van het te schenken bedrag op de manier waarop de Staten dit hebben ingekleurd nog nader onderzocht zal worden. Vanzelfsprekend zal het college de Staten daarover informeren en raadplegen. Ik mag dan concluderen dat de Staten dit aldus geamendeerde voorstel met algemene stemmen aanvaarden. Waarvan akte.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het geamendeerde voorstel.

Ingekomen

1. *Brief van D.J.B. Dix-Wolfert te Huis ter Heide d.d. 04 november 2004, betr. functioneren van de voorzitter C.O.V.M.-Vliegbasis Soesterberg i.a.a. Staatssecretaris van Defensie, VVD-fractie uit PS, de heer Binnekamp, C.O.V.M..*
2. *Brief van mevr. M. Aveling te Maarn d.d. 07 december 2004 betr. Herindelung Nee!*
3. *Brief van Sinaï Centrum te Amersfoort d.d. 08 december 2004, betr. besluit Streekplan 2005–2015.*

4. *Brief van Wijkraad Overvecht d.d. 13 december 2004, betr. sluiting huisartsenpost in Mesos Overvecht.*
5. *Brief van Familie W. Verhoef d.d. 14 december 2004, betr. reactie amendement A37 inzake windmolens in de PS-vergadering van 13 december 2004.*
6. *Brief van Maatschappelijk Overleg Betaalingsverkeer te Amsterdam d.d. 15 december 2004, betr. "Bereikbaarheid Bancaire Dienstverlening" – Analyse en inventarisatie van oplossing en 'best practices'.*

De VOORZITTER: Bij stuk nr. 4 van de lijst van ingekomen stukken wordt ter afdoening voorgesteld dit langs de commissie te laten gaan.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de door de college voorgestelde wijzen van afdoening, met de aantekening dat ingekomen stuk nr. 4 wordt geagendeerd voor de commissie ZCW.

Vragenhalfuurtje

De VOORZITTER: Voor het vragenhalfuurtje heeft zich niemand gemeld.

Vaststellen notulen van de vergadering van 8 november 2004.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten de notulen van de vergadering van 8 november 2004 ongewijzigd vast te stellen.

PS20041ME11

Inzet middelen Stimuleringsfonds t.b.v. projectenbureau voor kenniseconomie.

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Task Force Innovatie (TFI), dat klinkt nogal stevig en stoer. Zo van: handen uit de mouwen; aanpakken; resultaat: zo goed als gegarandeerd. Mede door innovatie wordt de productiviteit verhoogd en, naar verwachting, de werkgelegenheid vergroot. Enige relativering is daarbij echter op haar plaats. Zoals immers in de stukken staat, zijn mondiale economische ontwikkelingen nog altijd de sterkste kracht achter regionale welvaart. Een initi-

atief zoals TFI kan slechts prikkelen en stimuleren. Met andere woorden: TFI moet ervoor zorgen dat er in de provincie doelgroepgericht de innovatiejeuk uitbreekt. In de komende vier jaar zal het zo'n slordige € 7.000.000 kosten om dit virus tot wasdom te brengen. Het college van GS stelt de Staten voor daar thans € 3.500.000 aan bij te dragen.

Voor dit initiatief, gedragen door veel relevante spelers in de samenleving, heeft de fractie van het CDA waardering. Het brede draagvlak wekt het vertrouwen dat de gesuggereerde doelstellingen in hoge mate kunnen worden omgezet in aantoonbare resultaten. De provinciale samenleving zal hiervan gaan profiteren door verhoogde innovatieve activiteit die leidt tot positieve effecten voor de economie en werkgelegenheid. Daardoor is een forse bijdrage uit het Stimuleringsfonds goed verdedigbaar. Er zijn in de ogen van het CDA enkele kanttekeningen bij dit voorstel te plaatsen; anders gezegd: bezorgdheden. Die betreffen de analyse van de huidige situatie, de beoogde effecten en de financiën.

Huidige situatie

Wat de huidige situatie betreft, citeer ik uit de nota: "De aanleiding voor de oprichting van TFI is het gebrek aan regionale innovatiekracht van het bedrijfsleven en de wijze waarop organisaties binnen de provincie Utrecht langs elkaar heen werken op kennis- en innovatiegebied. Dat heeft tot gevolg dat er geen afstemming plaatsvindt tussen projecten en initiatieven en dat de provincie geen herkenbaar kennisprofiel heeft buiten de regio." Dat klinkt niet best, en dat is ook niet best. Het is een soort brevet van onvermogen. Erger nog: desgevraagd zegt de gedeputeerde in de commissie dat er geen TFI of gelijksoortig initiatief komt als de provincie geen € 3.500.000 doneert. Dat roept toch wel een vraag op ten aanzien van de bevoegdheid en betrokkenheid van de andere participanten. Gaat dat echt wat verder dan het strikte eigenbelang op korte of middellange termijn? Onduidelijk is of participanten zelf in hun eigen organisatie de bestedingen voor innovatie structureel gaan verhogen. Kan de gedeputeerde daarover nog iets melden?

Anderzijds is het goed en hoopgevend dat de analyse wordt geaccepteerd door de partijen die meedoen in TFI. Enige zelfreflectie zal hen sowieso al kunnen verleiden tot meer innovatieve actie in eigen huis.

Beoogde effecten

Met vaardige en royale pen worden de beoogde effecten aangegeven. Die munten uit in dat wat je graag wilt horen. Dat roept de vraag op hoe hoog het wensgehalte is en wat nu in feite het echte effect zal zijn van de inzet via TFI. Het is moeilijk een vinger achter dat laatste te krijgen. De nota rept over meer, meer en meer. Vervolgens komen er ronde getallen waarvan niet duidelijk is hoe die gemeten zullen worden. Er wordt bijvoorbeeld gewag gemaakt van 400 extra arbeidsplaatsen na vier jaren. Er wordt echter niet aangegeven hoe aangetoond wordt dat die er alleen komen door de inzet van TFI. Toch wordt in de uitgangspunten vermeld dat "afrekenbaarheid en transparantie centraal staan binnen de projecten van TFI". Wij roepen het college van GS dan ook op van dit uitgangspunt serieus werk te maken en de commissie IME hierover jaarlijks transparant te rapporteren.

Financiën

De geraamde getallen voor de te maken bureaustkosten zijn volgens ons nogal royaal ingezet. Wij blijven daarbij onze aarzelingen houden. Wij zijn er dan ook voor dat de verdeelsleutel voor de inzet van de provinciale bijdrage enigszins wordt bijgesteld. In plaats van 1/3 voor organisatiekosten en 2/3 voor projectkosten zou een verdeelsleutel van 1/4 : 3/4 onze voorkeur hebben. Kan de gedeputeerde hierin meegaan en daar wat aan doen?

Helaas is er slechts in zeer beperkte mate sprake van de inzet van risicodragend kapitaal door andere participanten. Weliswaar hebben vier banken zich verplicht om aan startende ondernemers die begeleid worden via TFI op zeker moment een financieringsvoorstel te doen op basis van een businessplan. Dat is zeker belangrijk. Het risicovolle daarvan moet nu echter ook weer niet overdreven worden. De professionele begeleiding door TFI is immers een behoorlijke garantie voor de bank.

Ten slotte nog een laatste punt van aandacht. Voor inschakeling van mensen met een handicap zijn er andere programma's dan die hier nu voorliggen. Daarom vragen wij de gedeputeerde hier in algemene zin waakzaam voor te zijn op het brede terrein van economie en werkgelegenheid.

Al met al spreekt het onderwerp ons erg aan. Het brede draagvlak geeft vertrouwen. Het beschikbaar

te stellen geld voor dit doel is aanwezig. Over de uitwerking hebben wij echter enkele onlustgevoelens. Die kunnen naar wij hopen gaandeweg worden weggenomen door de feitelijk te boeken resultaten. Afhankelijk van de reactie van de gedeputeerde hoop ik in tweede termijn met dit voorstel te kunnen meegaan. Er is echter nog wel iets nodig om ons over de streep te trekken.

De heer VAN BOKKEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Er is een tijd geweest waarin wij spraken van werk, werk, werk. Nu is het een tijd waarin wij kunnen spreken van innovatie, innovatie, innovatie. In deze provincie is vorig jaar de aftrap verricht voor het geven van een impuls hiervoor aan het Utrechtse bedrijfsleven. De gedeputeerde heeft daar een jaar lang hard aan gewerkt. In dat opzicht heeft hij 1 januari 2005 gehaald en daarvoor verdient hij alle lof. Vandaag kunnen de Staten het groene licht geven voor de TFI in het Utrechtse. Vorige week bleek uit de speech van de voorzitter van de Kamer van Koophandel dat het bedrijfsleven daarvan uitgaat. De fractie van de PvdA vindt ook dat wij dat moeten doen. Niet, dat wij altijd de wensen of de verlangens van het bedrijfsleven volgen; ik denk dat andere partijen daar beter in zijn. De fractie steunt echter wel de voorliggende plannen.

Uit een kennistoer die de PvdA vorig jaar in het Utrechtse heeft gemaakt, bleek wel dat een sector als Life Science een van die kansrijke sectoren is die in het Utrechtse gekoesterd kan worden. Ook een wat onafhankelijke bron als de ING Bank die ieder jaar een innovatiemonitor uitbrengt: daarin staat dat de Utrechtse economische omgeving een volle voldoende krijgt inzake innovatiepotentieel, zowel wat ondernemingen als werknemers en kennisinstellingen betreft.

Al met al ziet de PvdA op dit moment voldoende redenen om financiële middelen uit het Stimuleringsfonds in te zetten voor het stimuleren van de innovatie. De € 3.500.000 lijkt een bedrag dat goed op de maat is. Aan de ene kant is het toch ongeveer 50% van de totale investering en daarmee laten wij als provincie zien dat het ons wat waard is om deze ambitie waar te maken. Aan de andere kant betekent dit tevens dat andere partners ook een substantiële bijdrage moeten leveren. Daarnaast is het niet onbelangrijk dat wij in deze Staten nog enkele andere zaken graag willen. Daarvoor is binnen dat provinciale budget dat bij de voorjaarsnota al min of meer

door de Staten is gealloceerd, meer dan voldoende geld beschikbaar. Daarbij is te denken aan het herstructureren van bedrijventerreinen.

De PvdA is blij dat er vijf clusters in het plan worden genoemd. Men zou kunnen zeggen dat dit wel wat veel is, maar met die vijf kan ieder zijn deel krijgen. De fractie is ervan overtuigd dat de aandacht voor de Life Science zich zeker zal terugverdienen. De provincie Utrecht heeft met haar kennisinstituten een kansrijke sector binnen haar grenzen die zeker benut moet worden.

Een tweede belangrijke pijler en misschien wat nieuwer, is wat wij 'de creatieve sector' noemen: design, multimedia. Uit die ING-innovatiemonitor blijkt ook dat de Utrechtse regio daarbij met kop en schouders uitsteekt boven de andere Nederlandse regio's. Dat moeten wij dan benutten. Ook bij dit plan kunnen echter enkele kanttekeningen gemaakt worden. Ik noem er dan twee. In eerste instantie is het project dat hiervoor liep eigenlijk al gestopt. De gedeputeerde verzoeken wij daarom uit te leggen hoe er zo snel mogelijk een doorstart kan komen van de activiteiten van dat project.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter! In zijn bijdrage merkte de heer Van Bokkem op dat de provincie bijdraagt aan de herstructurering van de bedrijventerreinen. In de commissie heb ik al enkele malen gezegd bezorgd te zijn dat herstructurering van bedrijventerreinen vaak kan betekenen dat er bedrijven worden opgeruimd om die terreinen een wat leuker, prettiger en moderner aanzicht te laten geven. Kent en deelt de heer Van Bokkem die zorg?

De heer VAN BOKKEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat dan wel om een ander onderwerp, maar het herstructureren van bedrijventerreinen betekent volgens ons niet dat er bedrijven weggaan. Wel kan de hele buitenkant van die terreinen op een goede en slimme manier worden ingevuld. Sterker nog: er zal wel een soort aanzuigende werking zijn voor de zo te noemen maakindustrie, waar de heer De Vries naar verwijst. Daar zal dan aandacht voor moeten zijn. Wij pleiten er nu voor voldoende geld vrij te maken om daar aandacht aan te besteden, los van investeringen in de kenniseconomie waar wij het nu over hebben.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter!

Ik ben blij dat de heer Van Bokkem deze zorg ook herkent.

De heer VAN BOKKEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik was bij mijn tweede kanttekening gebleven. Uit de voorliggende plannen blijkt, volgens de wens die in deze Staten bestaat, dat er soort éénloketfunctie ontstaat in TFI. Dat is goed voor de organisatie die de krachten bundelt. Het kan echter ook leiden tot een verstarring. Ik geef daarvan een voorbeeld. Op dit moment is er een goed bloeiend netwerk; Skillcity, dat autonoom is ontstaan. Graag hoor ik van de gedeputeerde wat hij ervan vindt dat dergelijke bestaande netwerken die hun nut en noodzaak hebben bewezen, op een goede en gezonde manier kunnen doorgaan in de nieuwe organisatie. Het zou zonde zijn als dat niet zou gebeuren.

Tot slot merken wij op dat ook de aandacht hiervoor van de PvdA, maar ook die van Provinciale Staten, bij dit te nemen besluit niet vandaag ophoudt. Wij willen op geregelde tijden actief benaderd worden met informatie over de ontwikkeling van de Utrechtse economie, opdat wij ons op deze manier verder kunnen bezighouden met de ontwikkelingen in dezen. De PvdA vindt: innovatie, innovatie, innovatie.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! In het verkiezingsprogramma van de VVD staat reeds dat de provincie Utrecht kansen heeft, gezien de instellingen en bedrijven die zich in deze provincie bevinden als kennisregio. De VVD is er dan ook voor dat de provinciale overheden voorwaardenscheppend bezig zijn om deze initiatieven waar te maken. De vraag is alleen hoe je dat handen en voeten kunt geven. Het lijkt nu net alsof deze Task Force het eerste is dat er gebeurt, maar er gebeurde natuurlijk al van alles. Volgens de agenda van de Kamer van Koophandel zijn in 2004 allerlei projecten tot stand gekomen. TFI is dus niet helemaal nieuw, maar het is wel anders. Dat "anders" zit voornamelijk in de zeer brede schaal waarop dit gebeurt. TFI wordt zeer breed gedragen.

Dit voorstel heeft enkele sterke en zwakke punten. Sterk zijn de vier uitgangspunten

- *welvaart en welzijn worden bereikt via werkgelegenheid en ondernemersschap; daar zijn wij het helemaal mee eens;*
- *innovatie is meer dan techniek of 'witte jassen';*

- *samenwerking binnen de NV Utrecht met regio's die grenzen aan de provincie Utrecht is iets wat volgens mij wat innovatiever is in dit voorstel;*
- *afrekenbaarheid en transparantie moeten centraal staan binnen de projecten van TFI. Dat is als uitgangspunt sterk. Daar kom ik straks echter nog op terug. Ik vind het namelijk een zwak punt qua uitwerking.*

Het doel is ook een van de sterke punten: kennis meer laten renderen binnen de provincie door het samenwerken van kennisinstellingen, het bundelen van projecten dan wel door die op te heffen en één regionaal gezicht tonen. Vooral dat laatste is heel belangrijk.

Voorts is er natuurlijk de uitvoering van de projecten.

Het beoogde effect is eveneens een sterk punt: 400 arbeidsplaatsen, 200 contacten en 500 studenten die kennismaken met het opzetten van een eigen bedrijf. En dan al de projecten nog.

Nogmaals: het voordeel van dit project van kennisinnovatie is de brede samenstelling van groepen van deelnemers. Dus niet alleen overheidsinstellingen en de Kamer van Koophandel, maar ook het bedrijfsleven. Vooral het betrekken van het Gooi met z'n multimedia en de kansen voor implementatie van glasvezeltechnieken en de regio Amersfoort lijkt ons een goede zaak.

Op de projecten zelf ga ik niet verder in. Ik neem aan dat hierover in het projectbureau nog verder zal worden gesproken en besloten als dat geïnstalleerd is.

Een zwak punt is de transparantie dat tevens een sterk punt is. Dat betreft dan de transparantie van zowel de keuze van de projecten als de financiering daarvan. Het moet immers duidelijk zijn waarom een project wel of niet wordt gehonoreerd. Nu is het niet duidelijk welk project gehonoreerd wordt.

Op de hoge kosten van de projectorganisatie heeft het CDA al gewezen. Met name de salariskosten van de organisatie vinden wij aan de hoge kant, vooral als wij bedenken dat 1/3 deel de kosten van salarissen is en 2/3 deel ervan voor de projecten. Een verdeling van 1/4 deel voor het eerste en 3/4 deel voor het tweede lijkt ons beter. Ik hoor straks wel of dat mogelijk is.

Dan is er de transparantie betreffende het uitgegeven geld. Als er voor € 3.500.000 – f 7.000.000 – aan overheidsgeld besteed wordt aan TFI dan moet het duidelijk zijn hoe dit geld besteed wordt, welke uren er onderling gerekend worden en wat de resultaten zijn van de verschillende projecten. Wij vinden dat dit onvoldoende uit dit stuk naar voren komt.

Ik verzoek het college de vragen die er bij onze fractie nog leven, te beantwoorden.

Mevrouw VAN DONGEN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Kenniseconomie blijft een ongelukkige term. Die suggereert namelijk dat onze economie kan draaien op een levendige handel in kennis en niet in producten of diensten. Onderzoek en development, vaak gekoppeld aan industrie, die wij blijkbaar niet meer nodig hebben in Nederland, en adviesbureaus, zijn een wezenlijk maar beperkt deel van de economie als het gaat om de werkgelegenheid en dan bij uitstek voor onderdelen waar protectionisme van groot belang is, gezien patenten en licenties. Behalve misschien bij de moderne encyclopedieën, de zoekmachines van het internet en wellicht ook bij de callcenters. De keuze voor de term "innovatie" vindt GL dan ook een heldere inzet, die past bij de behoefte van de Nederlandse economie, waar gebrek is aan innovatie en achterblijvende productiviteit de belangrijkste items zijn. Daar heeft uitwisseling van informatie en samenwerking ook zin, zoals in het huidige voorstel aan de orde is.

In het voorstel wordt gemeld dat wereldwijde ontwikkelingen van invloed zijn. Wereldwijd neemt het aantal banen, zeg maar fte's, af, ook in China. Dat is iets wat verder niet wordt uitgewerkt en waarover ook Utrecht zich op de lange termijn zal moeten buigen. Wat zijn daarvan namelijk de consequenties? Die vraag komt dan ook op bij de ambitie van dit project van 400 banen in het Utrechtse. Betreft dat nieuwe werkgelegenheid? Gaat het om echt nieuwe banen? Anders is het wel een dure vorm van outplacement.

Dat ook de koppeling naar laagopgeleiden wordt genoemd, is conform wat wij hebben verzocht. Alleen het effect in de uitwerking is voor GL, gezien het soort projecten, nog onduidelijk. Veel innovatie maakt immers de productieprocessen en diensten steeds meer mensonafhankelijk. Kijk alleen maar naar de ontwikkeling van de zelfdenkende computers. Stelt u zich eens voor dat u in de toekomst on

line spreekt met de commissaris van de Koningin: 'Voor nieuwe burgemeesters kiest u een 1, voor rampen kiest u een 2, voor de combinatie van 1 en 2 kiest u een 3. Spreek uw vraag in en de computer zal u antwoord geven.'

Wellicht kan de gedeputeerde iets zeggen over de koppeling naar bijvoorbeeld het VMBO.

Dat er sanering plaatsvindt van de hoeveelheid clubjes die zich met het onderwerp bezighouden, vinden wij een goede ontwikkeling. Dat dezelfde clubjes bij dit initiatief betrokken worden, maakt onze verwachting over het vernieuwende karakter van deze aanpak wat ambivalent. Graag zouden wij dan ook met de gedeputeerde naar de jaarlijkse ontwikkeling willen kijken en zeker na twee jaar een evaluatiemoment met hem overeen willen komen. Wij hebben al gehoord dat andere partijen eveneens die behoefte hebben en GL sluit zich daarbij aan.

Het is ons niet helemaal duidelijk waar nu precies wie op wat wordt aangesproken en welke de exacte meetpunten zijn. Ook het CDA heeft dat daarnet genoemd. Als nieuwe initiatieven zich ontwikkelen, die soms in de media naar voren komen, zou het voor de burgers goed zijn als de betrokkenheid van de provincie daarbij transparant wordt. Er gaat immers veel geld in om. Dan mag dat ook zichtbaar zijn en het mag duidelijk worden dat wij als provincie daarbij betrokken zijn.

Ondernemerschap is risico nemen. Dat heeft dus veel met mentaliteit te maken. Kan de overheid die eigenlijk beïnvloeden? Of moeten wij ons vooral richten op het klimaat eromheen: belastingfaciliteiten, enzovoort? Die vraag leeft bij onze fractie. Waarom start een Belgische apotheker, Mark Coucke, een groot bedrijf van 'over de counter producten': Omega Pharma? Niet omdat hij een managementopleiding heeft gevolgd bij de provincie. Maar wellicht boort het in de Nederlandse medische wereld nieuwe initiatieven aan.

Een van de kenmerken van het Utrechtse is de kleinschaligheid van bedrijven en het dienstenkarakter. De Caravan Saray is misschien wel het idee waarbij het kenmerk van Utrecht als kruispunt van doorgaande routes – en van verstoppingen, dus ook van tijdverlies – het meest wordt uitgebuit. Kijk eens naar het gemiddelde wegrestaurant, vooral 's morgens vroeg, waar heel wat zakelijke gesprekken

plaatsvinden zonder dat daarvoor specifieke faciliteiten aanwezig zijn. Men is immers nog steeds gericht op overleg in grotere groepen. Alleen koppelverkoop van advies over financiële administratie en bankdiensten vinden wij wel wat ver gaan in een van de voorstellen.

In alle gevallen, Life Science, design, media en IT, is de betrokkenheid van instellingen en bedrijven een goed teken. En helemaal als zij ook financieel risico willen nemen; dan zien zij er immers ook brood in. In hoeverre heeft dat alleen maar te maken heeft met het eigen belang? Die vraag van het CDA is daarom terecht.

Spelling- en grammaticacontrole is een technische aanwinst, maar die moet dan wel gebruikt worden. Dat is dan meer bedoeld voor de opstellers van dit stuk. De organisatiestructuur voor het project is wat traditioneel en weinig innovatief.

Afrondend. De fractie van GL is benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde en op dit terrein tevens naar de reactie van D66. Is dit nu wat die fractie heeft verwacht van dit onderwerp dat zij heeft aangejaagd zonder met een eigen initiatief te zijn gekomen?

De heer R. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik mevrouw Van Dongen maar direct antwoorden: goede wijn heeft geen krans. Voor D66 heeft dat betrekking op dit voorstel. Daarbij zou ik het kunnen laten en dan heb ik daarmee veel mensen een plezier gedaan die mij al gevraagd hebben wat ik allemaal ga doen en of ik mij wel een beetje kan inhouden. Dat is erg lastig, omdat dit voor D66 een belangrijk onderwerp is. Toch zal ik proberen enkele punten aan te halen die in onze eigen notitie van vorig jaar staan en die wij nu hebben teruggezien in het voorstel dat aan de orde is.

D66 is enthousiast over dit voorstel. Innovatie en kennis-economie zijn onderwerpen die de fractie van D66 na aan het hart liggen. Niet omdat het zulke lekker geijkte onderwerpen zijn, maar omdat D66 doordrongen is van het belang ervan voor de Nederlandse welvaart en in het bijzonder voor die van de provincie Utrecht. In april vorig jaar hebben wij samen met de gemeenteraadsfractie van Utrecht een auditie gepresenteerd, waarin wij een analyse hadden gemaakt van de economisch sterke- en zwakte-

punten van de regio Utrecht. Die vijf belangrijkste knelpunten noem ik nog even.

- **Een gering inhoudelijk besef van kenniseconomie en het belang ervan.**
- **De opstelling van spelers rond de kenniseconomie pakt vaak contraproductief uit.**
- **De markt van kennisaanbod en kennisvraag ontbreekt op dit moment.**
- **Er is een slecht ondernemersklimaat voor een goede kennisexploitatie.**
- **De aanpak van kenniseconomie mist samenhang.**

Tot ons genoegen kunnen wij vaststellen dat in het businessplan van TFI deze analyse, zij het in een wat meer summiere vorm, terugkomt.

De oplossing die de fractie van D66 in haar notitie voorstond was de zogeheten kennismaatschappij. Over titels en benamingen kunnen wij natuurlijk discussiëren. Het voorstel, zoals dat hier nu ligt met het projectenbureau, TFI met daarboven de organisatie en dergelijke, sluit daar echter goed op aan. Het doel van onze notitie was dat wij daarmee alle bestaande initiatieven rond kenniseconomie en innovatie zouden bundelen in een soortgelijke organisatie. De doelstelling van die organisatie zou dan zijn het bevorderen van de Utrechtse economie in de breedte. Het gaat dus niet alleen om wat men de 'wittejasseneconomie' noemt, maar wel om de brede economische welvaart in onze provincie. D66 wil dat graag zien door ten eerste meer bewustwording te krijgen voor de specifieke kwaliteiten en rollen van de spelers binnen onze kenniseconomie. Dat zien wij terugkomen in het voorstel; dat is de opstelling, wij hebben een breed draagvlak. Voorts door het versterken van het bestaande netwerk van de spelers door actief en uitgebreid samen te werken; dat zien wij eveneens terug in het voorstel. Dan is er het inventariseren van kennisaanbod bij de kennisinstellingen – dat noemen wij dan de brandstof – en ook dat is terug te vinden in de voorstellen.

Het inventariseren van de kennisbehoefte bij het bedrijfsleven is zeker in het belang van het MKB. Dat is dus een zeer belangrijk onderwerp. Wij hebben immers bij het MKB gemerkt dat men zich daar afvraagt wat men eigenlijk moet met het idee van een universiteit of een hogeschool. Men ziet een soort gat. Er zijn echter enige goede voorstellen waarin projecten voorkomen die dat kunnen oplossen en die een eerste handvat kunnen aanreiken. Voorts hadden wij het over het bij elkaar brengen van ken-

nisaanbod en kennisbehoefte – dat slaat natuurlijk terug op wat ik als eerste heb gezegd – en over het binnenhalen van nieuwe bedrijven. Dat laatste is ook heel duidelijk in het voorstel terug te vinden.

Het innovatieprogramma 2005–2008 ziet D66 dan ook met vertrouwen tegemoet. Wij moeten nog wel goed op enkele punten letten en daar onze aandacht bij houden, zeker vanuit de politieke rol die wij hebben. Ten eerste het financiële commitment. Daar steekt de provincie € 3.500.000 in. Gezien de noodzaak iets te doen met innovatie en kenniseconomie is dat een goed bedrag. Aan de andere kant moet daar wel tegenover staan dat commitment wederzijds is. Dus wij verwachten heel veel van het bedrijfsleven, van de kennisinstellingen en van de overige actoren die hierbij betrokken zijn. Wij verwachten dat zij ook hun deel zullen bijdragen aan het te hopen succes van dit programma.

De heer VAN BOKKEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn heel blij met alle positieve dingen die D66 in het plan naar voren brengt. Die fractie ziet allerlei positieve zaken van haar eigen plan terug in dit voorstel. Ik denk dat dit wel waar is. Dat plan heb ik toen ook gelezen en ik kan mij herinneren dat daarin een bijdrage werd gevraagd van rond € 10.000.000. Als ik chargeer, dan zegt D66 dat hun plan mooi uit dit voorstel te voorschijn is gekomen. Maar kan de provincie Utrecht nu veel goedkoper uitvoeren dan wat D66 van plan was te doen?

De heer R. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee. Toen D66 met dit initiatiefvoorstel van € 10.000.000 kwam, waren wij nog niet zo ver om te kunnen zeggen hoe een en ander verdeeld zou moeten worden. Dat is ook in de commissie besproken, waar ik gezegd heb dat dit een indicatie was van waar wij eventueel aan konden denken. Zeker met de ambtelijke ondersteuning en met de werkgroep die dit innovatieplan heeft opgesteld, is een veel beter beeld ontstaan van wat de mogelijkheden zijn die van anderen verwacht kunnen worden in het totale programma. Wij kunnen alleen maar blij zijn dat er een duidelijk verhaal is gekomen en dat voor die € 3.500.000 een organisatie op poten gezet kan worden waarmee wij als provincie uit de voeten kunnen. Als dat voor € 3.500.000 kan, is dat beter dan voor € 10.000.000. Dan kunnen wij van het restant nog wat aan herstructurering van bedrijven-terreinen doen.

Afrekenbaarheid is door enkele andere fracties genoemd. D66 vindt dat ook belangrijk. In het stuk worden heel veel concrete projectresultaten genoemd. Dat vinden wij lovenswaardig. Aan de andere kant vinden wij het wel belangrijk dat de rol van Provinciale Staten in dit geheel duidelijk wordt. Eigenlijk komt dat neer op de vraag wie over wat wordt afgerekend en waar de rol van Provinciale Staten dan is in dat hele verhaal. Daarover wil D66 wat meer helderheid van de gedeputeerde krijgen. Dat is tevens belangrijk voor een blijvend politiek draagvlak. Het succes van TFI is niet alleen afhankelijk van hoe men in de komende jaren het programma zal uitvoeren, maar ook hoe wij als politiek blijvend steun verlenen aan het belang van innovatie en kenniseconomie in onze regio. Door andere fracties is al geopperd dat men gewoon regelmatig, bijvoorbeeld één keer per jaar, geïnformeerd wil worden over de resultaten en voortgang van TFI. Daar sluit D66 zich gaarne bij aan. Dat zou een goed initiatief zijn, niet zozeer om bijvoorbeeld de directeur van TFI van alles en nog wat te vragen over de gang van zaken. Voor een goede informatie lijkt het ons echter goed als wij die directeur bijvoorbeeld begin 2006 eens in de commissie IME mogen verwelkomen om de horen hoe het met TFI gaat als die op stoom is gekomen. Waar is die mee bezig, waar zijn er problemen of waar kunnen de Staten nog bij helpen?

Zoals ik in de commissie heb gezegd, zijn de ambities hoog. Dat is lovenswaardig en dat getuigt van wilskracht. Toch merk ik daarbij op dat dit tevens een zeker risico in zich herbergt. Aan de ene kant steken wij de duim omhoog en aan de andere kant laten wij ook een waarschuwend wijsvinger zien. Over het algemeen is dat laatste aan andere partijen voorbehouden, maar in dit geval doet ook D66 dat. Als wij bijvoorbeeld kijken naar de recente bijstellingen van de Lissabon-agenda van de Europese Unie worden wij er niet vrolijk van als dát het perspectief kan zijn in de loop van de komende jaren voor alle ideeën en plannen die er rond TFI bestaan. Dus aan de ene kant is het goed dat die ambities zo hoog zijn gesteld, en aan de andere kant zit er gewoon een risico in dat op een gegeven moment bekeken moet worden in hoeverre die ambities nog haalbaar zijn.

D66 vindt het voorstel voor de oprichting van een projectenbureau en van TFI een belangrijk moment voor de Utrechtse regio. Wij kunnen het wel het

kenniseconomisch streekplan voor de regio Utrecht noemen. Dat verdient ons aller steun. Wij hopen dat dit een succesrijke onderneming wordt. De resultaten zien wij met belangstelling tegemoet.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van D66 heeft al gezegd waar TFI een probleem gaat worden: de uitwerking van de akkoorden van Lissabon. De SP is daar erg duidelijk over. In Lissabon loopt het spaak omdat de maatschappij duidelijk maakt dat dit niet meer te dragen is. In tegenstelling tot D66 die het over goede wijn heeft die een krans verdient, zegt de SP dat zure wijn geen krans verdient.

Wij hebben het over de aanslag op het Stimuleringsfonds van € 3.500.000. Dat is een enorm bedrag. De SP heeft de indruk dat het Stimuleringsfonds een soort waslijntje is, waarvan zo nu en dan een stukje afgeplukt kan worden dat vervolgens in de zak gestoken of in de kast gelegd kan worden om iedereen tevreden te houden. Dat is volgens de SP geen politieke winst.

Wij zijn verbaasd over de grote haast waarmee dit programma ineens is verschenen aan het eind van december ergens in een ingelaste vergadering die al bijna was afgezegd. Maar ja, het moest immers nog even voor januari 2005 op de rails worden gezet, daarom moest dit voorstel er nog even doorheen gejaast worden. Dit is in grote tegenstelling tot een ander zeer belangrijk onderwerp dat is blijven liggen: de enorme luchtvervuiling waarover een rapportage in het vooruitzicht werd gesteld, die in het najaar van 2004 zou rondkomen. Maar daar wachten wij nog steeds op. Waar ligt dan het hart van het college? Welnu, dat ligt kennelijk eerder bij de zaken dan bij het welzijn en de gezondheid van de burgers van de provincie.

Inhoudelijk. De fractie van de SP is absoluut niet onder de indruk van de 400 arbeidsplaatsen, het beoogde resultaat van deze TFI-rapportage. Volgens de SP zijn die boterzacht. Het CDA heeft dat ook al duidelijk gemaakt: het is niet aan te tonen of die 400 arbeidsplaatsen worden gecreëerd door de inspanningen van TFI of dat die een gevolg zijn van een meevallende economische situatie.

De hoge kosten voor TFI liggen voornamelijk in de enorme kosten voor haar bestuursleden: € 2.400.000. Dat bedrag vindt de SP veel te hoog. Maar goed, het is een keuze.

Over de bestuursvorm, de stichting, heeft de SP de indruk dat Provinciale Staten gevraagd wordt die bestuursvorm goed te vinden en dat die stichting dan autonoom haar gang kan gaan. Hoe moeten de Staten dan immers controleren? Ja, misschien mogen de Staten op voorstel van D66 één keer per jaar aanhoren hoe de vorderingen zijn. Wat voor sturingsmogelijkheid hebben de Staten dan? Volgens mij wordt vandaag gevraagd hiermee in te stemmen en dat de zaak daarmee dan is afgedaan. Dan hebben de Staten de stichting op afstand gezet en daarmee is de zaak klaar.

De heer R. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil van de heer De Vries toch nog wat helderheid krijgen over zijn opmerking over de bestuurskosten van € 2.400.000. Volgens mij is er maar een bedrag van € 20.000 aan bestuurskosten in het voorstel opgenomen. De rest van de kosten is voor de uitvoerenden, dus de mensen van het projectbureau.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter! Daar heeft de heer De Vries helemaal gelijk in, maar in totaal staat er dik gedrukt een bedrag van € 2.400.00 onder de kosten. Daar heb ik het dus over. De bestuurskosten zijn inderdaad € 20.000 per jaar. Neemt u mij die onduidelijkheid niet kwalijk.

De heer SWANE (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb van de heer De Vries een heel betoog aangehoord over wat er allemaal niet deugt aan dit voorstel. Ik ben echter benieuwd wat de fractie van de SP nu zelf wil.

De heer L. de VRIES: (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal mijn onderbouwing daarvan straks geven. Daarmee zal ik de heer Swane volledig tevreden stellen.

De SP heeft ook zorgen over het opheffen van de regionale organisaties en initiatieven. In de commissie hebben wij reeds gesteld dat wij vrezen dat dit een aantal wachtgelders en gouden handdrukken zal betekenen. In de commissie hebben wij daarop geen antwoord gekregen. Wij vragen de gedeputeerde in elk geval hierop te reageren.

Wij willen een aantal punten naar voren brengen over het businessplan. Op bladzijde 10 staat een fraai schema, hoewel het niet goed leesbaar is. Er

zijn onder andere dat de provincie zich zal bezighouden met het bieden van privileges. De SP heeft de indruk dat hiermee aan concurrentievervalsing wordt gedaan en dat lijkt ons geen gezonde situatie. Daarmee wordt kennelijk gedoeld op de toegang tot relevante netwerken, pagina 9 onderaan. Wij zijn geneigd daar grapjes over te maken. Wat zijn "relevante netwerken"? Is dat de nieuwbouwborrel van de provincie of zijn dat de netwerkborrels van de provincie? Ja, waarom zou men iemand de toegang tot relevante netwerken ontzeggen? Hierop hebben wij in de commissie evenmin antwoord gekregen.

Op de projecten heeft de SP zwaarwegende kritiek. De fractie heeft de indruk dat de provincie het werk van de Kamer van Koophandel en van de werkgeversorganisaties wil gaan verrichten. Het werk van de werkgeversorganisatie is natuurlijk te zorgen dat er een koppeling ontstaat tussen wat er in de scholen gebeurt en wat zij zelf aan opleidingen kunnen doen. Daarvoor heeft men de provincie toch niet nodig? Scholingen voor bedrijfsniveau is tenslotte de verantwoordelijkheid van een werkgeversorganisatie. In de commissie hebben wij onze zorg uitgesproken over de vrijheid van het wetenschappelijk onderzoek die onder druk komt te staan door de eisen die aan de universiteiten worden gesteld aangaande de vermenging die er zal plaatsvinden tussen het bedrijfsleven en de opleidingsinstituten. Daar hebben wij bezwaar tegen.

Verder heeft de SP zeer grote bezwaren tegen de rol van de zogeheten toonaangevende bedrijven. Deze bedrijven zullen immers de regie gaan voeren. Wij zijn er niet gerust op dat deze bedrijven dit zullen doen omdat zij zo begaan zijn met het lot en de welvaart van de inwoners van de provincie Utrecht. Wij vrezen eerder dat zij hiermee een greep willen krijgen op de ontwikkelingen in de zogeheten ICT-sector. Als ik beginnend ICT-ondernemer zou zijn, lijkt het mij een pure horrorsituatie om afhankelijk te worden van deze bijvoorbeeld Cap-Gemini/CMG-types. Ik weet nog dat wij een IME-vergadering hebben gehouden, die zeer vreemd en warrig was. Een maand daarna lag er een rekening van € 15.000 in de bus. Wij vrezen dat dit de manier van optreden is van deze toonaangevende bedrijven.

De heer SWANE (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik dacht dat ik te vroeg was geweest met mijn interruptie daarnet toen ik de heer De Vries vroeg wat

hij nu eigenlijk wél wilde. Toen zei hij dat ik daarop maar even moest wachten, waarop ik begreep dat hij daarop in zijn betoog nog zou terugkomen. Inmiddels heeft hij voldoende tijd gehad om over zijn antwoord na te denken. Maar wat wil de SP nu eigenlijk wel?

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het idee van de SP over wat een provinciale overheid ter stimulering van ICT-innovatie zou moeten doen, is bijvoorbeeld de aanleg van een glasvezelkabelnet.

De heer DE SWANE (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dus de oplossing van de SP in dit kader is de aanleg van een glasvezelkabelnet. Dan weet ik voldoende.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter! De rol van de werkgeversorganisaties en van de Kamer van Koophandel betreft hun eigen specifieke rol.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! U weet dat als u af wilt van de regel dat de fracties in volgorde van grootte spreken, u mij direct aan uw zijde hebt.

De VOORZITTER: Ik probeer dat meteen, dacht ik.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wat mij betreft is er geen enkel bezwaar tegen om dat eens anders te doen. De tussentijd heb ik kunnen doorbrengen op de CDA-vleugel, waar mij zomaar een zetel werd aangeboden.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat er dan nog een model bijkomt voor de stoelenschikking? (Hilariteit.)

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Die suggestie zal ik wellicht bij u neerleggen. Als de fractie van de ChristenUnie aan uw voorstel een bijdrage kan leveren dan kunt u bij haar terecht.

De VOORZITTER: De vraag blijft of u dat de moederschoot vindt of niet.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Daarmee lokt u allerlei dingen uit.

Dan is het de vraag wie het nest heeft verlaten en op welk moment en op welke manier. Laten wij zeggen dat wij altijd nog wel wat dezelfde nestgeur hebben.

De ChristenUnie is van plan het voorstel van het college te steunen. Dat is niet omdat de fractie er net zo enthousiast over is als onze collega's van D66. Aan de andere kant willen wij er ook niet negatief over zijn. Dan zouden wij immers tegen dit voorstel moeten stemmen. Voor ons is het ook niet een project waarvan je kunt zeggen: baat het niet, dan schaadt het niet. Dat zou voor ons te mager zijn en dan zouden wij niet mee willen gaan. Wij zijn echter niet overmatig enthousiast om redenen die al door diverse sprekers naar voren zijn gebracht. Ik zal die dus niet uitgebreid herhalen. Dat heeft echter vooral te maken met de vraag of wat ermee bereikt wordt wel te meten en te weten is. De heer Konijnenbelt en mevrouw Van Dongen hebben er al het een en ander over gezegd. Bij echte innovaties veranderen verhoudingen en de tot dan toe gebruikelijke manier van werken. Alleen dan zorgen innovaties voor een hogere productiviteit. Het kan echter ook betekenen dat hetzelfde werk door minder mensen verricht kan worden. 400 banen erbij wordt met dit project beoogd, maar wat voor banen zijn dat dan? Zijn dat 400 banen voor hogeropgeleiden die erbij komen? Of betreft dat meer dan 400 banen in de sector lageropgeleiden die zullen verdwijnen? Voor die vrees, die ook bij onze fractie heerst, vragen wij met anderen een scherpe monitoring, heldere effectrapportages over de gang van zaken en een directe terugkoppeling naar de commissie IME. Wat daarover reeds is gezegd, zal ik niet herhalen.

Er ligt echter wel een voorstel met een breed draagvlak, waarvoor de ChristenUnie het college dan ook complimenteert. Er is samenwerking met diverse instanties en de andere participanten zullen er ook substantieel aan bijdragen. Het is echter jammer dat de portee van het project TFI er eigenlijk alleen in voorziet dat degenen die hebben, de kennishouders, nog meer krijgen en dat degenen die niet hebben, de laagopgeleiden, buiten het bereik van dit project lijken te vallen en daardoor grotendeels ook uit het licht van de schijnwerpers blijven. Wij nodigen het college daarom uit met een complementair voorstel te komen, waar de fractie reikhalzend naar uit zal zien. Dat zal dan ook uit het Stimuleringsfonds betaald mogen worden. Dat zal er juist op gericht moeten zijn degenen die in het andere segment van

de arbeidsmarkt zitten eveneens perspectieven te bieden en daaraan een provinciale bijdrage te leveren.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! In het licht van de strategie van Lissabon, in het licht van de ontwikkeling van onze samenleving naar een kennissamenleving voorzover die er nog niet is, en in het licht van de afnemende werkgelegenheid in brede sectoren, ook van onze Utrechtse samenleving, heeft de SGP lof voor dit projectvoorstel waarmee de gedeputeerde, uiteraard ook op basis van initiatieven die D66 indertijd heeft genomen, haast heeft gemaakt zodat dit nu aan de orde kan zijn.

De brede samenhang in dit voorstel en de keuze van de vijf clusters bieden in ieder geval uitzicht op een projectvoorstel dat niet geïsoleerd is maar een duidelijke samenhang kent. Daarbij zijn volgens onze fractie twee poten van belang: bedrijfsleven en innovatie. Maar die twee moeten niet alleen door het ondernemerschap, maar vooral ook door het onderwijs geïnitieerd worden. Hierbij maakt de fractie enkele opmerkingen in die zin dat het goed zou zijn om niet alleen in een ondernemersacademie een geïsoleerde opleiding aan te bieden, die, gelet op het aantal deelnemers, dan ook beperkt is. Echter juist in de kennisinstellingen dient het onderwijs innovatief geïncorporeerd te worden, in die zin dat er vanuit deze projectorganisatie initiatieven uitgaan om het onderwijs bij de kennisinstellingen in den brede hierbij te betrekken. Met een beperkte onderwijsacademie kunnen immers nooit vijf clusters bediend worden; men zal zich dan al gauw beperken tot een bepaald segment daarin. Op dat punt zal dus gekeken moeten worden naar de spin-off, met name naar de opbrengst, naar de meerwaarde van deze projectorganisatie. Dat mag niet beperkt worden tot initiatieven die binnen de vijf clusters worden genomen. Er moet ook gekeken worden naar wat de uitstraling is van deze innovatie naar het bedrijfsleven in de provincie Utrecht, binnen de vijf clusters maar ook daarbuiten. Met andere woorden: wat zijn de leermomenten en hoe dragen wij dat over, of hoe blijft dat beperkt tot de deelnemers aan deze projecten? Volgens ons zal er dan een aanvulling moeten komen, omdat op dit moment niet alleen de aanjaagfunctie van belang is maar ook die van de doorwerking. Wij praten hierbij immers over een

beperkt aantal projectjaren waarin wij deelnemen. Het zou goed zijn als in die fase duidelijk wordt wat de doorwerking is en de meerwaarde op langere termijn voor de ontwikkelingen in de kenniseconomie in de regio waar wij voor staan.

Het college heeft ervoor gekozen zich vooral te concentreren op regio Utrecht–Amersfoort met een duidelijk uitstapje naar het Gooi. Wij vragen ons dan wel af in hoeverre het niet goed zou zijn geweest om ook het WERV-gebied (Wageningen, Ede, Rhenen, Veenendaal) erbij te betrekken. Die vraag stelt de fractie aan het college. Food Valley is wel genoemd in de commissie, maar is niet beperkt tot Wageningen. Het betreft het hele WERV-gebied waar initiatieven zijn genomen om Food Valley uit te bouwen. Het zou heel goed zijn het innovatieve karakter daarvan te stimuleren door Food Valley te betrekken bij de projecten.

Het is goed dat op deze wijze bedrijfsleven en onderwijs samen daarbij betrokken worden. Wij vragen niet alleen aandacht voor de bovenkant van het segment, zowel van het bedrijfsleven als van het onderwijs, maar ook voor de onderkant ervan. Als wij in onze kennissamenleving geen scheiding willen bevorderen, zodat er een hele groep is die in die kennissamenleving niet kan participeren, zullen wij ook aan de onderkant moeten investeren. Op dat punt worden er wel enkele zaken genoemd. Daarvan komen wij echter in de uitwerking nog slechts heel weinig tegen. Met nadruk vragen wij de gedeputeerde ook voor die kant van het verhaal een investering te plegen en niet alleen het HBO als centrum te nemen met een uitloop naar het WO en het MBO. Er moet ook worden bekeken hoe er een link gelegd kan worden naar het VMBO en hoe die beroepskolom in het kader van de kennissamenleving beter neergezet kan worden dan wat er nu gesegmenteerd gebeurt.

Enkele fracties hebben vragen gesteld die wij nu niet uitvoerig behandelen, maar die wij wel onderstreept. Het monitoren moet leiden tot meetbare resultaten. Dit mag geen vage toestand zijn. Graag zien wij dat hieraan wat meer risicodragend kapitaal door het bedrijfsleven wordt bijgedragen. Naarmate die betrokkenheid groter is, is ook de kans op slagen groter. Dat wordt immers dan ook de eigen doelstelling van het bedrijfsleven.

De opmerking van het CDA over de bureaunkosten onderstrepen wij. Hetzelfde geldt voor de opmerking van de VVD over de projectcriteria. Ook wij vinden het buitengewoon belangrijk dat de Staten dit kunnen volgen. Niet alleen in de zin van “geïnformeerd worden”, maar ook dat de Staten kunnen sturen als blijkt dat bepaalde projecten in de mist blijven hangen of anderszins een totaal onmeetbaar effect hebben. Op welke wijze kunnen wij nog sturen en kunnen wij eventueel nog de inzet van gelden en van het projectbureau verleggen als blijkt dat bepaalde projecten totaal niet kanshebbend zijn?

Vervolgens moeten wij ook in den brede kijken als het gaat om het vestigingsklimaat en de bereikbaarheid van onze regio. Ik weet dat de gedeputeerde hiervoor duidelijk aandacht toont en inzet pleegt. Wil dit echter structureel slagen dan moeten er nog andere randvoorwaarden toegevoegd worden dan alleen maar het in de lift zetten van een projectbureau. Vervolgens moeten wij ons nu al afvragen wat er na 2008 zal gebeuren. Met andere woorden: wat is de doorwerking van dit project? Is dat dan al afgerond dan zou dat zonde van het geld zijn geweest. De SGP wil graag dat de partners die door de aanjaagfunctie van de provincie nu middelen krijgen, zelf tijdig bij de start van dit project duidelijk maken hoe zij de doorwerking willen realiseren om te voorkomen dat een project halverwege strandt en een effect van nul heeft. Dat horen wij graag van de gedeputeerde.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het college is blij met de positieve insteek van de Staten op dit TFI-voorstel. Daar zijn ook alle redenen voor. Ten aanzien van de innovatieve kracht van deze regio moet er immers nog heel veel gebeuren. Alle gegevens die wij totnogtoe hebben gekregen – de laatste ING-innovatiemonitor is daarvan een goed voorbeeld – wijzen uit dat de potentie voor innovatie in deze regio enorm is; zelfs veel groter dan in veel andere delen van het land. Toch komt dat er te weinig uit; dat is heel bijzonder. Wij hebben in Utrecht de grootste universiteit van het land en wij hebben de hoogstopgeleide beroepsbevolking. In de provincie zijn enige instellingen die zich met innovatie bezighouden; die in ieder geval innovatief onderzoek doen en die innovatieve producten leveren. Als wij echter kijken naar de samenwerking tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven ten

bate van nieuwe producten, komt dat er veel te weinig uit. Dat geldt voor heel Nederland, maar zeker ook voor Utrecht. Wij hebben immers te maken met een teruglopende economie, meer dan in de rest van Nederland; overigens voor het eerst in de recente geschiedenis van Utrecht. Er is dus alle reden om kennis en innovatie die als productiefactoren steeds belangrijker worden, structureel aan te pakken. Als wij dan kijken naar het brede draagvlak dat door alle instellingen die hieraan meedoen wordt geboden, is het ongekend en voor het eerst dat in deze regio zoveel kennisinstellingen, –bedrijven en overheden met elkaar samenwerken om dat voor elkaar te krijgen. Daarvoor is een projectenbureau natuurlijk niet genoeg. Men moet echter een handvat hebben om dat tot stand te brengen. Dát pogen wij gezamenlijk met TFI te doen. Er moet uiteraard nog een heleboel gebeuren. Wat er uiteindelijk aan innovatiekracht uitkomt, zal in de praktijk moeten blijken. Het enthousiasme ervoor is erg groot. Als wij zien wat er in korte tijd tot stand is gebracht met dit businessplan, waaraan gezien de korte tijd nog allerlei haken en ogen zitten, dan is dat zeer veel. Kortom, het college is enthousiast over wat wij hier met elkaar reeds hebben bereikt. De provincie heeft hierin een behoorlijk stimulerende rol kunnen spelen. Het is overigens terecht dat het hart van dit voorstel blijft liggen bij het bedrijfsleven en bij de kennisinstellingen. Als het daar immers niet gebeurt, komt het niet tot stand.

Het is niettemin terecht dat de provincie hieraan een behoorlijk bedrag besteedt. Dat moet echter wel met een waarborg omkleed worden. Het is dan ook terecht dat verschillende sprekers daarvoor aandacht hebben gevraagd. De heer Konijnenbelt is daarmee als eerste begonnen. Over de analyse van de huidige situatie heb ik al iets gezegd. In de werkzaamheden van de programmaraad van TFI totnogtoe speelt, zo heb ik begrepen, het eigenbelang natuurlijk altijd een rol. Zonder eigenbelang is er immers geen goed bedrijfsleven, kun je stellen. Toch is het zo dat iedereen heel goed inziet dat met gemeenschappelijk werk innovatie niet alleen voor het eigen bedrijf maar ook voor andere bedrijven bedoeld is en zo de totale regio ten goede komt. Dat inzicht is bij de verschillende partners terdege aanwezig. Natuurlijk moeten wij dat ook in de gaten houden. Vandaar dat je voldoende ‘checks and balances’ moet inlassen in zo’n organisatie. De programmaraad, zoals die in

de toekomst zal opereren, bevat al die kennisinstellingen en –bedrijven en overheden die er nu ook al in zitten en die houden elkaar scherp, dat kan ik u verzekeren.

Dan is er gevraagd hoe er gemeten wordt om te zien of datgene eruit komt wat je wilt. Dat is natuurlijk heel belangrijk. Als wij kijken naar de concrete doelstellingen die de TFI heeft gesteld, moet ik zeggen dat ik wel eens minder duidelijke doelstellingen heb gezien. Concreter kan het al niet, zou ik haast zeggen. Sommigen zullen dan opmerken dat het wel concreet gesteld kan worden, maar hoe wordt dat gestelde dan waargemaakt? De concrete doelstellingen moeten ongetwijfeld verder uitgediept worden. Dat is zonder meer het geval. Voorts moeten wij met elkaar van tijd tot tijd bekijken wat eruit komt. Of dat nu eens per jaar of één keer in de twee jaar gedaan moet worden, hangt af van de verdere ontwikkelingen. Het is echter logisch dat wij blijven volgen wat er met ons geld gebeurt, alleen al vanuit de controlerende rol van de provincie. De provincie geeft immers niet zomaar een bedrag van € 3.500.000 met de boodschap: bekijkt u maar wat u ermee doet. Het geld wordt in gedeelten gegeven, uiteraard onder goede voorwaarden en met verantwoordingsplicht voor de TFI. Dat alles wordt via een accountant zodanig in werking gezet dat voor ons controleerbaar is wat er met dat geld gebeurt. Dat doen overigens alle overheden op die manier. De provincie is ook verplicht dat zo te doen. Daarmee is de structuur van TFI zodanig dat er een stichtingsbestuur komt voor de formele taken van TFI. De provincie gaat niet in dat bestuur zitten. Dit zeg ik in antwoord op de vraag van de heer De Vries van de SP. Dat zou immers niet goed zijn. Als de provincie formeel in het stichtingsbestuur gaat zitten, zou de provincie zichzelf gaan controleren. Dat lijkt mij geen wenselijke doelstelling. Wij moeten onze controlerende functie als provincie onafhankelijk kunnen uitvoeren. Dus geen zitting nemen in het stichtingsbestuur, maar wel met andere partners in de programmaraad waar de inhoud van de TFI wordt bepaald. Dat leek ons een goede wijze van de mix tussen afstand houden en tegelijkertijd meedoen aan het op poten zetten van de innovatieve kracht van deze regio.

Ten aanzien van het derde genoemde punt, de financiën – ook mevrouw Lamers stelde dat aan de

orde – was de vraag hoe voorkomen wordt dat er teveel geld in de bureaucratie gaat zitten. Ten aanzien van de bureaunkosten wordt de verhouding van 1/3: 2/3 aangegeven. Dat betrof de stand van zaken van dat moment. Door voortschrijdend inzicht bij de verdere uitwerking van de TFI is het nu al zo dat er een berekening is gemaakt van de uren die direct naar projecten toegeschreven kunnen worden en uren die betrekking hebben op de algemene overhead. Op het ogenblik is het zo dat 1/4 in de overhead zit en 3/4 in de projectkosten. Ook in TFI is er het inzicht dat wij die kosten direct ten goede moeten laten komen van de resultaten van projecten.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Uitdrukkingen als “voortschrijdend inzicht” en “iets meer naar de projecten toeschrijven” komen voor als een boekhoudkundige truc. Kan de gedeputeerde dat verduidelijken?

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er is geen enkele reden te denken dat het een truc zou zijn. In de planning van wat men gaat doen, is heel goed te berekenen wat de mensen – de programmadirecteur en de projectleiders daaronder – in hun uren direct aan de verschillende projecten doen. Voorts zijn de kosten te berekenen die meer betrekking hebben op de algemene organisatie. Er is een sterk besef dat die zo veel mogelijk gebracht moet worden naar de projecten, precies zoals de Staten dat willen.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Maar dat betekent dat de projectorganisatie, zoals die nu wordt voorgesteld met zes mensen, dezelfde kosten met zich meebrengen.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De kosten blijven gelijk. Je wilt echter natuurlijk wel dat de kosten zoveel mogelijk aan concrete dingen toegeschreven kunnen worden.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Gaan de mensen dan meer doen voor hetzelfde geld?

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, zij gaan concrete dingen doen voor hetzelfde geld. Wij willen zo weinig mogelijk overheaduren hebben en zo veel mogelijk uren die in de diverse projecten gaan zitten. Overigens is het ook zo dat de

TFI in het begin niet teveel geld zal uitgeven. Niet alle projectleiders zullen direct al worden aangesteld. Dat gebeurt pas bij de opbouw van de verschillende projecten. Dat houdt in dat er uiterst voorzichtig wordt omgegaan met de overheidsgelden.

De heer KONIJNENBELT (CDA) Mijnheer de Voorzitter! De beantwoording van de gedeputeerde over dit punt gaat de goede richting op. Het is ook zo dat de gedeputeerde veel invloed kan aanwenden om dat nog verder de goede kant te doen opschuiven. Ook al is de TFI een stichting, de positie van de gedeputeerde is zodanig dat hij verantwoordelijk is voor 50% van de te leveren fondsen. Men zal dus nadrukkelijk naar de gedeputeerde luisteren. Ik verzoek hem dus om die verhouding van 75% : 25% die nu al in uren staat, nog iets verder te verschuiven zodat het ook werkelijk 75% : 25% is. De algemene kosten heeft de gedeputeerde bij zijn berekening immers weggelaten.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn zoveel fracties die dat punt aan de orde hebben gesteld, dat de Staten vanwege hun controlerende bevoegdheid er verzekerd van kunnen zijn dat wij dat vanuit het college van GS en ik in mijn rol in de programmaraad zeer goed in de gaten zullen houden en dat wij er bovenop zullen zitten.

Het risicodragend kapitaal hebben verschillende sprekers genoemd. Ik vind dat de wijze waarop het risicodragend kapitaal door de TFI wordt gebruikt zeer innovatief is. Dat gebeurt namelijk allemaal anders dan anders. Het hoeft niet altijd innovatief te zijn, maar in dit geval is dat wel zo. Er is dus geen risicodragend fonds gevormd dat ten dienste staat van bedrijfsinitiatieven. Het is anders gedaan. De situatie is omgedraaid. Over het algemeen komt iemand die krediet wil hebben met de hoed in de hand bij de banken om krediet te vragen. Hierbij hebben wij dat precies omgedraaid. Wij hebben gesteld dat als een innovatief initiatief van banken krediet nodig heeft, dan komt die bij de Task Force, die de betreffende persoon in het eerste deel van de periode begeleidt. Op het moment waarop de kredietverlening zal plaatsvinden, kunnen alle vier de grote banken van Utrecht die zich allemaal hiermee akkoord hebben verklaard, een offerte doen voor het verlenen van een krediet via hun eigen kredietverleningsregels. Dan wordt een van die vier banken

gekozen voor de kredietverlening. Vergeleken met gewone kredietverlening gaat dat dus precies andersom. Die vier banken zijn met deze procedure akkoord gegaan. Dat betekent dat er niet alleen risicodragend kapitaal ter beschikking is, maar dat er tevens een goede begeleiding is van degenen die dat risicodragend kapitaal willen hebben. Bovendien kunnen de banken hun eigen kredietbeoordeling in stand houden zonder dat te zien wegvloeien naar een fonds waarvan zij het gevoel hebben dat zij daarop geen invloed kunnen uitoefenen.

Mevrouw VAN DONGEN (GL): Mijnheer de Voorzitter! In het stuk staat heel duidelijk dat de bedrijven die meedoen aan de projecten financieel-administratief advies kunnen krijgen. Dan moeten zij vervolgens wel kiezen voor de bank die hun dat advies geeft om van die bank de diensten af te nemen. Dat riekt toch wel naar koppelverkoop dat wettelijk gewoon verboden is.

(De heer Bijkerk neemt het voorzitterschap over.)

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat geloof ik niet. Iedereen heeft de vrijheid om naar een andere bank te gaan. Dat is helemaal niet erg. Er zijn hier alleen vier banken, de vier grote banken in het Utrechtse, die hebben gesteld dat zij wel met ons een afspraak willen maken over de wijze waarop door hen de offertes gemaakt kunnen worden. Dat sluit niet uit dat ook andere banken kunnen meedoen.

Mevrouw VAN DONGEN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Zo staat het niet in het stuk en ik zou het toch wel zo fijn vinden als de gedeputeerde daar nog eens naar wil kijken. Het lijkt mij niet gewenst dat wij iets stimuleren wat wettelijk gewoon niet mag. De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat ben ik met GL eens. Er zal zeker nog naar gekeken worden. Koppelverkoop kan en mag niet de bedoeling zijn. Het is echter wel goed dat de vier grote banken die in het Utrechtse opereren zich met deze handelwijze akkoord hebben verklaard. Wij kunnen dat echter niet met alle banken aangaan. Deze vier banken zijn de banken waar men over het algemeen naartoe gaat als men een krediet wil hebben.

De opmerking van de heer Konijnenbelt over de mensen met een handicap in algemene zin is goed door het college begrepen.

De heer Van Bokkem vraagt of vijf clusters te veel is. Je kunt niet goed zijn in alles. Als wij vervolgens een vergelijking maken met de door ons zeer gewaardeerde provincie Zuid-Holland die ook bezig is met innovatie-initiatieven, maar die daarmee nog niet zo ver is als wij in het Utrechtse, zien wij dat zij negen clusters hebben genomen, waarmee je de indruk wekt dat je in een heleboel dingen tegelijk goed bent. Ik denk dat de clusters die hier zijn gekozen, de clusters zijn waar Utrecht sterk in is. Er zijn veel meer clusters te noemen, maar die heeft het college niet als uitgangspunt genomen. Wij hechten immers aan dingen die typisch zijn voor het Utrechtse en waarbij wij een zekere kracht kunnen ontwikkelen. Ik hecht eraan te zeggen dat creatieve clusters, zoals de Multimedia en Design, daarin een rol spelen. Zij zijn immers ook typisch voor het Utrechtse.

De rol van de Unité is formeel gestopt per 1 januari. Medewerkers van de Unité hebben ook meegewerkt aan de opzet van de TFI. Wij zullen ervoor zorgen dat de ervaringen die door Unité zijn opgedaan ook in de TFI zullen worden gebruikt. Dat wordt allemaal schriftelijk vastgelegd.

Wat doen wij nu met alle instellingen op het gebied van de innovatie die zich in het Utrechtse bevinden? Wij hebben een project Ontsnippering, zoals men heeft kunnen zien in de TFI. Het grote probleem van de regio Utrecht is dat wij een enorme potentie hebben, maar het schuurt allemaal langs elkaar heen waardoor er te weinig uitkomt. Er zijn een heleboel initiatieven en kleine organen die zich met innovatie bezighouden. Het zou mooi als een groot deel van die organen in TFI wordt opgenomen of daarbij aanhaakt. Het moet dus mogelijk blijven dat sommige initiatieven die op zichzelf goed lopen aanhaken bij TFI en dat er een taakafstemming plaatsvindt. Dit soort initiatieven op te heffen moet dus geen dwangmatige doelstelling zijn, omdat die initiatieven er nu eenmaal zijn naast de TFI. Dat mag niet de bedoeling zijn. Dat kan ook op een andere manier. Sommige initiatieven, zoals Kennis- en Innovatiekring Regio Utrecht (KIRU), hebben al laten weten dat zij in willen schuiven in de TFI. Dat lijkt mij terecht. Ook alle andere zaken die thans in voorbereiding zijn worden in ieder geval kortgesloten met de TFI. Daarom is het goed dat er zoveel instellingen zijn die eraan meedoen. Het is inderdaad breed gedragen dat juist de versnippering in deze regio een van de oorzaken is van het niet tot stand komen van de innovatie.

Enkele van de zwakke punten die mevrouw Lamers heeft genoemd, zijn inmiddels al de revue gepasseerd. Zijn de kosten van de projectorganisatie hoog? Als wij kijken naar de salarissen die overigens inclusief de werkgeverslasten zijn vermeld, menen wij dat die normaal zijn voor dit soort werk. De Staten mogen in ieder geval weten dat het college ervoor zal waken dat er geen gekke dingen gebeuren. Totnogtoe heb ik die niet waargenomen. Het is in ieder geval zo dat de controle die de provincie normaal verricht op de subsidiegelden die zij geeft, zeer secuur is. Vandaar de methode: niet in een stichtingsbestuur, wel in de programmaraad. En onze eigen controlerende taak uitvoeren.

Mevrouw Van Dongen heeft aandacht gevraagd voor de nieuwe werkgelegenheid en zij vraagt zich af of dat werkelijk wel nieuwe werkgelegenheid is. Anderen hebben daarover eveneens vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. Zijn daar soms andere oorzaken voor aan te wijzen? Dat is natuurlijk nooit helemaal zo precies te zeggen. Het is echter wel zo dat TFI pas goed is gelukt als er nieuwe producten en nieuwe bedrijven uit ontstaan door de contacten tussen onderwijsinstellingen en mensen met ondernemingskracht. Dat is erg moeilijk. Dat lukt niet door alleen maar mensen in een zaal bij elkaar te brengen. Van die contacten zal het succes wel afhankelijk zijn en dat is dan ook een taak van het projectenbureau van TFI.

Op dit moment zijn de grote onderwijsinstellingen de belangrijke spelers. Het is echter zeker niet uitgesloten dat hierbij ook andere onderwijsinstellingen betrokken zullen worden. Wat mij betreft wordt 'de olievlek' steeds groter.

De heer De Vries heeft nog enige kanttekeningen bij dit voorstel gemaakt naast zijn opmerkingen over de analyse van de situatie. Van het financieel commitment heeft hij gesteld dat dit wederzijds moet zijn. Het is overigens wel zo dat de overheden de subsidies verstrekken, maar ook de Kamer van Koophandel en de universiteiten doen mee. Het leeuwendeel komt echter vanzelfsprekend van de provincie. Het commitment zal er voornamelijk op gericht zijn dat deze instellingen met elkaar deze innovatie en datgene wat eruit voortkomt tot stand brengen. Dit commitment zal in deze regio vrij breed zijn.

Er is gevraagd wat de rol van Provinciale Staten in

dezen is. De Staten stellen vandaag de kaders. Er wordt volgens dit voorstel door de Staten een bedrag ter beschikking gesteld en het is aan het college van GS om er vervolgens voor te zorgen dat met de door de Staten vandaag gemaakte opmerkingen de controle op de besteding van de € 3.500.000 op een goede manier plaatsvindt. Het college zal uiteraard via de commissie de Staten op de hoogte houden van wat er gebeurt. Innovatie is zo belangrijk dat ik mij niet kan voorstellen dat de Staten daar niet bij betrokken willen worden.

Voorts heeft de heer De Vries van de SP nog het risico ofwel de andere kant van de ambitie genoemd naar aanleiding van de bijstelling van de Lissabon-agenda. De ambitie die uit dit TFI-voorstel spreekt, is groot. De risico's worden wel onderkend. Het is bekend dat de uitvoering van 'Lissabon' meer haken en ogen heeft dan aanvankelijk was gedacht. Op de kleinere schaal van de provincie wordt heel concreet wat wij met elkaar kunnen doen.

De toonzetting van de heer De Vries was nogal kritisch. Dat was ook het geval bij de besprekingen in de commissie. Toch heeft dat mij enigszins verbaasd als ik kijk naar de doelstellingen van de SP. De bedoeling van de Task Force is immers dat er meer werkgelegenheid naar deze provincie komt. Wij zien dat die werkgelegenheid terugloopt in absolute aantallen en de provincie wil er alles aan doen om die terugloop te keren. Dat gebeurt op veel verschillende manieren, maar dat doen wij ook op het punt waar Utrecht sterk in is: het vlak van de dagelijkse, zakelijke dienstverlening, Life Science en dergelijke. Kortom, werkgelegenheidsbevordering is zowel voor de SP als voor het college een belangrijke, gemeenschappelijke doelstelling. Het hart van het Utrechtse bedrijfsleven is het midden- en kleinbedrijf. Als die werkgelegenheidsbevordering daar niet lukt, gaat het niet goed met Utrecht. TFI richt zich dus niet alleen op enkele grote bedrijven waar men hoofdzakelijk zelf wel de innovatiekracht kan opstuwen. Het gaat bij de TFI echter vooral om dat midden- en kleinbedrijf. Verschillende TFI-projecten zijn erop gericht om dat voor elkaar te krijgen. Dat is toch een doelstelling die ook aan de SP niet vreemd mag zijn.

Als wij dan verder kijken naar wat er in de vijf sectoren zit, is het weliswaar niet zo dat wij daarmee de zware industrie in het Utrechtse terug kunnen krijgen. Het is echter wel zo dat wij datgene wat er

nog in die sector is, proberen op te stuwen. Daar zal dan ook de maakindustrie bij betrokken moeten worden. Het is immers niet zo dat innovatie beperkt is tot alleen de kantoorbanen. Ook in de maakindustrie is het heel belangrijk dat de innovatieve kracht op gang wordt gebracht. Dan kom ik in de sectoren die door de heer De Vries in de commissie meer dan eens naar voren zijn gebracht.

Ik heb al gezegd hoe wij dat proberen te controleren via de stichting. Naar aanleiding van het betoog van de heer De Vries over de vrijheid van wetenschappelijk onderzoek kan ik hem zeggen dat de universiteit volgens mij overigens altijd de bedoeling heeft om zuiver wetenschappelijk onderzoek te doen, maar ook onderzoek waar de maatschappij wat aan heeft. De universiteit doet van ganser harte mee aan de Task Force. Wat de vermenging tussen het bedrijfsleven en opleidingen betreft, zal de TFI die twee heel goed uit elkaar kunnen houden. Het mag echter niet gebeuren dat kennis die bij de universiteit is niet ten bate komt van de samenleving. Op het gebied van de innovatie heeft de universiteit een rol te spelen.

Op vragen en opmerkingen van de heer Van de Groep heb ik al geantwoord, ook op de vraag over de laagopgeleiden. Toch moet ik zeggen dat de provincie ook een taak heeft op het gebied van de herstructurering van bedrijventerreinen, waar arbeidsmogelijkheden voor laagopgeleiden zijn en voorts blijft innovatie niet beperkt tot hoogopgeleiden. Ook bij de maakindustrie liggen innovatiemogelijkheden. Wij moeten echter ergens beginnen en dat doen wij dan met de TFI.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan de gedeputeerde was of de gegevens die bij de monitoring in de toekomst beschikbaar komen, ons ook informatie kunnen verschaffen over de plek waar werkgelegenheidswinst bereikt wordt en eventueel ook of daar wel of geen spin-off bij is. Wil het college die informatie in de toekomst aan de Staten geven?

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zullen wij zeker proberen. Dat lijkt nogal logisch.

De heer Van Leeuwen heeft nog enkele opmerkingen gemaakt over de rol van het overige onderwijs. Ik heb al gezegd dat vooral de grote kennisinstellingen

op dit moment bij het initiatief betrokken zijn. Het is overigens heel goed als er een verdere olievlekwerking naar buiten treedt. Het is alleen maar goed als de innovatie en het initiatief daarin doordeseinen in een veel groter deel van het onderwijs en het bedrijfsleven.

Het is overigens zo dat de TFI betrekking heeft op het hele gebied van de provincie en ik zou bijna zeggen: inclusief het WERV-gebied. Er is binnen de TFI ook over Food Valley gesproken. Op zichzelf valt het niet binnen het cluster Life Science, maar het wordt zeker niet uitgesloten dat initiatieven ook daar terecht zullen komen. Je moet echter ergens beginnen. Life Science is op dit moment het allerbelangrijkste van deze regio waar al heel veel initiatieven zijn genomen die nog verder uitgewerkt moeten worden. Food Valley staat goed op het netvlies van de provincie. Overigens moet daarmee ook in de regio nog het een en ander gebeuren, zoals de Staten waarschijnlijk wel weten.

Terecht is er gevraagd wat er na 2008 zal gebeuren. Het is dan de bedoeling dat de activiteiten doorgaan maar zonder de subsidie van de provincie dan wel van andere overheden. Dat betekent dat in de laatste periode, en natuurlijk niet in het laatste jaar maar eerder, er wordt nagedacht over hoe dit initiatief wordt voortgezet ook na die laatste periode. Als een initiatief na 2008 zou ophouden zou het een mislukt initiatief zijn en dat is niet de bedoeling. Zorgen voor een follow-up is daarom een van de taken van de TFI.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor zijn zeer uitvoerige antwoord. Hij heeft echter nog niet onze ongerustheid weggenomen over eventuele afkoopsommen en gouden handdrukken bij het weggappen van dor hout dat eventueel aan de orde kan zijn.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daarom zal ik daarmee afsluiten. Wat de SP aan de orde stelt is het project 'Ontsnippering'. De Task Force heeft de bedoeling om orde te brengen in het grote aantal initiatieven in deze regio op het gebied van innovatie die met elkaar niet die innovatiekracht met zich meebrengen die wij graag willen. Dat betekent dat er gebundeld en opgeheven moet worden. Opheffen kan betekenen dat er mensen op straat komen te staan. Dat zegt de SP eigenlijk. Dat hoeft echter niet altijd, want soms kunnen zij op een

andere manier worden ingeschaald. Binnen de Task Force hebben wij afgesproken dat dan niet de botte bijl gebruikt mag worden. Rustig zullen wij daarom met elke instelling praten om te bezien of die instelling zich bij IFT wil aansluiten, hoe wij dat zullen doen en wat de gevolgen ervan zullen zijn. Dat dit af en toe personele gevolgen kan hebben, is mogelijk. Daarvan heb ik geen overzicht. Over het algemeen zijn het vaak initiatieven waar niet veel werkgelegenheid aan vastzit in die zin dat er bureaus aan zijn gekoppeld. In veel gevallen zal het betrekkelijk makkelijk zijn om het initiatief of het netwerk of de instelling onder te brengen dan wel te koppelen dan wel aan te hangen aan TFI zonder dat dit de gevolgen heeft die de SP vreest.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft gezegd dat helder op het netvlies van de projectorganisatie moet staan dat er doorwerking naar het onderwijsveld in den brede moet zijn. Als er echter aan het begin van de projectperiode geen heldere doelstellingen worden geformuleerd dan blijft er toch wat hangen. Dan wordt de wenselijkheid wel meegenomen, maar men vraagt zich af wat de realisatiemogelijkheid daarvan is. Wij willen dat als doelstelling graag wat concreter geformuleerd zien als onderdeel van TFI. Dat geldt ook voor de vraag hoe andere gebieden zoals de WERV erbij betrokken worden. Niet alleen afwachtend, maar ook zelf initiatieven nemend en erbij betrekking? Het gaat immers toch om de aanjaagfunctie. Dat moet initiërend aangepakt worden en men mag niet afwachten wat er van komt. De beantwoording daarvan is voor ons niet voldoende helder.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij beginnen natuurlijk met de poten in het hele proces, waarvan de innovatie het directe gevolg is. Dus: universiteit en hogeschool. Daar worden op dit ogenblik de onderzoeken gedaan die tot innovatie kunnen leiden. In ieder geval wordt daar onderzoek gedaan waar het bedrijfsleven iets aan zou kunnen hebben. Wij moeten daar starten waar te weinig gebeurt. Als wij het hebben over de rol van het VMBO en andere vormen van onderwijs dan moeten wij met elkaar formuleren wat daarmee precies bedoeld wordt. Worden daar innovatieve onderzoeken gedaan – ik denk dat niet – dan zal de rol van het onderwijs heel anders moeten zijn. Die zal eerst gedefinieerd moeten worden. Ik vind het

echter niet gek dat de Task Force stelt eerst de poten bij elkaar te brengen waar de innovatieve producten uit moeten komen; enerzijds dus de ondernemers die iets willen en die iets kunnen en anderzijds de kennisinstellingen. Dan moet bekeken worden hoe dat verder in de regio gebracht kan worden. Ik vind dat een goed uitgangspunt. Wij moeten in het begin ook niet te veel willen.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het met de gedeputeerde eens dat daar geen onderzoeken plaatsvinden. Als wij echter praten over kenniseconomie dan praten wij over kennis industrie en kennisinstellingen. Die twee moeten wij zodanig zwaluwstaarten dat die effecten sorteren, zowel aan de onderkant als aan de bovenkant, zowel van de industrie als van onderwijsinstellingen. Dat betekent natuurlijk dat als op een gegeven moment als innoverend karakter uit het onderzoek komt dat daar initiatieven worden ontplooid, dan is dat van betekenis voor de opleiding en voor de wijze waarop een succesrijke instroom van jonge deelnemers aan de arbeidsmarkt gerealiseerd wordt. Het formuleren daarvan vindt mijn fractie belangrijk. De doorwerking daarvan naar het onderwijs moet goed verzegeld worden.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van Leeuwen zegt dus feitelijk dat ervoor gezorgd moet worden dat die andere vormen van onderwijs zich zodanig moeten opstellen dat de leerlingen die ze voortbrengen meer geneigd zijn om met innovatie iets te doen.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Precies. In het kader van "Een leven lang leren" is dat feitelijk ook een taak van die onderwijsinstellingen, niet alleen voor de onderkant, de jongere deelnemers, maar ook voor de oudere deelnemers die deelnemen aan de arbeidsmarkt en die moeten worden bijgeschoold om geen drop-outs te worden in de kennissamenleving. Dat vinden wij belangrijk.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn het erover eens dat de rol van de rest van dat onderwijs vooral op dat punt gericht moet zijn. Dat aandachtspunt zal ik zeker in de gaten houden in de programmaraad. Wat het WERV-gebied betreft, merk ik op dat het niet zo is dat er nadrukkelijk gebieden in het

Utrechtse zijn uitgesloten van hun deelname aan de TFI. Bij Amersfoort ontstond bij lezing van de tekst namelijk de gedachte dat daarin wel erg vaak de stad Utrecht voorkwam. Dat betekent dat Amersfoort daar niet voldoende bij betrokken is. Dat misverstand hebben wij geprobeerd weg te werken door dat businessplan anders op te stellen. Hetzelfde geldt voor het WERV-gebied. Het is de hele provincie Utrecht en omstreken zal ik maar zeggen, die hiervan de vruchten zal moeten plukken. Dat mag, dat zal en dat moet ook het WERV-gebied betreffen. Ik meen hiermee gereageerd te hebben op alle vragen en opmerkingen.

(De commissaris neemt het voorzitterschap weer over.)

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij danken de gedeputeerde voor zijn uitvoerige beantwoording, waarin wij enige dingen constateren. Het is duidelijk dat er eenmalig geld gehaald wordt uit het Stimuleringsfonds en dat het gaat naar de TFI. Dat betekent ook dat er in 2008 geen gelden van de provincie meer gedoneerd zullen worden. Mocht die stichting dan stuk gaan, zal er evenmin een beroep op de provincie kunnen worden gedaan om achtereenvolgende te zijn. Het college zal de voortgang monitoren. Daar zijn wij gelukkig mee. Wij zullen afwachten hoe dat dan gaat.

De kosten. Over de bureaunkosten is veel gesproken. Onze aarzelingen blijven als wij kijken naar de begroting. Een bedrag van € 50.000 voor een secretaresse, salaris zonder sociale lasten en dergelijke; € 70.000 aan kantoorkosten per jaar maximaal voor zes mensen. Dat is toch wel erg royaal bemeten. Wij vragen daarvoor dus aandacht. Die is inmiddels wel toegezegd, maar wij zullen blijven vragen die kosten goed in de hand te houden.

Wat het CDA betreft, is dit een voorstel met een hoog GH&L-gehalte. In onze terminologie duiden wij daarmee geloof, hoop en liefde. Het geloof is vooral gebaseerd op een breed draagvlak, op het gegeven dat er veel organisaties zijn die wat in de melk te brokkelen hebben, die dat willen en kunnen doen en dat er voldoende wil aanwezig is. Er is dus geloof dat het wat kan zijn, ook gelet op de structuur. Er is veel hoop. Daarom zit er wat vaagheid omheen, maar dat heeft men met hoop wel vaker. Wij hadden dus graag gehad dat die hoop in veel verwachting

werd omgezet, zodat die wat concreter zou worden. Dus als het college al dat meer, meer, meer bij de beoogde doelstellingen in de komende tijd wat kan ombuigen naar meer concrete verwachtingen die wij ook beter kunnen grijpen, zou ons dat welkom zijn. Rest ons de liefde. Met liefde vinden wij dit een onderwerp dat ons na aan het hart ligt. Wij vinden ook dat dit voor de provincie Utrecht, ook structureel gezien, op termijn van belang is zowel voor de economische vitaliteit, creativiteit als werkgelegenheid. Dus met liefde doen wij hieraan mee. Wat dat betreft is het CDA akkoord met dit voorstel en wij wensen het college daarbij geluk.

De heer VAN BOKKEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ook de fractie van de PvdA bedankt de gedeputeerde voor het zeer uitvoerig beantwoorden van de vele vragen. Ik moet echter zeggen dat ik vandaag weinig nieuws heb gehoord en volgens mij ben ik niet beter geïnformeerd dan mijn collega-Statelieden. Ik geloof dat wij hier elkaar hebben beziggehouden met het opnieuw stellen van heel veel vragen. Dat is overigens het recht van Statelieden, maar wij vinden het toch jammer. Wij waren na eerste termijn al akkoord met dit plan en na de tweede termijn nog sterker. Wij wensen de gedeputeerde veel succes.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD is ook erkentelijk voor de uitvoerige beantwoording. Wij hebben echter nog iets gemist, namelijk onze vraag over de transparantie van de keuze van de projecten. Daarop is de gedeputeerde niet verder ingegaan. Wij vragen hem nu of hij dat mee wil nemen bij de uitvoering van het plan. Voorts sluiten wij ons gedeeltelijk aan bij de opmerkingen die het CDA heeft gemaakt over de kosten.

Onze fractie is overigens akkoord met dit project. Wij menen dat dit een goed project kan worden, vooral ook als wij uitgaan van de gedachtegang van de gemiddelde, kleine, startende ondernemer die begint met zijn innovatieve ideeën, vervolgens op internet zoekt hoe hij aan informatie kan komen. Als ik dat zelf doe, kom ik op www.higherlevel.nl dat weer samenwerkt met de Kamer van Koophandel. Op die manier kan men bezig zijn om die startende ondernemer verder te helpen bij het vergaren van de door hem gewenste informatie en kennis. Dus wat dat betreft, kunnen wij met de samenwerking van

de spelers in de TFI een zeer goede start maken. De fractie wacht nu alleen nog op het antwoord van de gedeputeerde inzake de gewenste transparantie.

Mevrouw VAN DONGEN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Aan het enthousiasme van de gedeputeerde zal het zeker niet liggen. Hij heeft nu net zo gemotiveerd als in de commissie zijn verhaal verteld. Voor een deel was er niet veel echt nieuws. Het is echter wel goed om met elkaar stil te staan bij de afspraak dat de Staten regelmatig van de gang van zaken op de hoogte gehouden zullen worden.

De kosten gaan voor de baat uit. Daarmee wordt altijd een risico genomen met de inzet van de bedragen die ermee gemoeid zijn. Als het echter gaat om de kritiek die uit de hoek van het CDA en de VVD komt over de overheadkosten, dan vinden wij dat aan de verhouding 1/4 : 3/4 een heleboel organisaties een voorbeeld kunnen nemen.

De heer R.E. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben nog een viertal opmerkingen, in tweeën geknipt. Ten eerste merken wij op, ook jegens de geachte collega's, dat het heel belangrijk is dat wij voor ogen moeten houden dat het MKB in dit hele verhaal niet alleen ophoudt bij detailhandel. Soms krijg ik het gevoel dat het MKB zo'n beetje daarmee gelijkgesteld wordt. MKB kan echter ook betrekking hebben op een beginnende ICT-ondernemer of op iemand die een innovatieproduct heeft dat hij in z'n eentje of met een collega op de markt wil brengen. MKB is dus een stuk breder dan wij soms voor ogen hebben.

De ondernemerszin in Nederland is op dit moment een groot probleem. Het is dan ook goed dat er in het programma een aantal projecten is opgenomen om die ondernemerszin te stimuleren. Ik heb gelezen in het Utrechts Nieuwsblad dat men zelfs op de basisschool leerlingen ondernemerszin wil bijbrengen. In vergelijking met andere landen is het duidelijk geworden dat Nederlanders op dit punt nogal stijf in de heupen zijn wat ondernemerszin betreft. Mijn tweede tweetal opmerkingen gaat over de financiën. Mevrouw Van Dongen merkte al op dat zij erg tevreden was over de beantwoording van de gedeputeerde op dit gebied met haar 1/4 : 3/4-verhaal. D66 vindt het erg verstandig de kosten van de medewerkers van het projectbureau door te berekenen aan de verschillende projecten. Dat is een prima manier om dat zo op te lossen.

Het CDA merkte op dat het na 2008 afgelopen zou zijn. D66 vindt echter dat wij nu eerst maar eens aan de gang moeten met het programma. Tegen eind 2007 zouden wij dan maar eens moeten bekijken wat er bereikt en behaald is. Wellicht dat wij dan de hoofden bij elkaar moeten steken in de commissie IME om te concluderen dat er nog wel een extra stimulans in een vervolgtraject bij kan komen.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Komt er in 2008 dan weer een voorstel ten laste van het Stimuleringsfonds?

De heer R.E. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Komt tijd, komt raad.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Is D66 het dan niet met het rapport eens dat als dit goed loopt het project zichzelf kan bedruipen?

De heer R.E. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat zal zeer zeker het geval zijn. Het kan echter ook best zijn dat dan toch blijkt dat er bepaalde sectoren zijn waarvoor nog een extra stimulans nodig is. Dan vind ik dat wij ons hier niet nu al op het standpunt moeten stellen dat het na 2008 afgelopen zal zijn. Misschien zijn er dan wel andere sectoren waarvan wij vinden dat die in een hoek zitten van innovatie en kenniseconomie en waarbij de provincie kan helpen om dat op een hoger plan te brengen.

Mevrouw LAMERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel het graag andersom. Wij hebben nu geld beschikbaar gesteld. D66 draait het echter om en zegt dat wij op voorhand al zullen kijken hoe wij dan verder kunnen. De VVD stelt dat wij nu dit bedrag beschikbaar stellen en daar blijft het voorlopig bij. Straks zien wij dan wel verder.

De heer R.E. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niets anders gezegd. Ik heb alleen opgemerkt dat wij de deur nu niet direct al moeten dichtslaan door te stellen dat na 2008 uit het Stimuleringsfonds hiervoor geen geld meer gehaald zal worden. Ik zeg alleen dat in 2008 dit programma afloopt, maar dat het dan best zo kan zijn dat wij in 2007, in aanloop naar 2008, van mening zijn dat wij een soortgelijk programma nodig hebben. Daarover gaan wij dan samen in conclaaf en wij zien wel of wij eruit komen.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Er is enige discrepantie tussen de opgegeven spreektijd en de tijd die reeds is gebruikt. Meestal zit de ChristenUnie aan de debetkant, vandaag willen wij aan de creditkant blijven.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij houden onze bezwaren tegen de publiekprivate samenwerking. Wij vinden niet dat de overheid geld moet besteden aan taken die eigenlijk door de Kamer van Koophandel of de werkgeversorganisaties verricht dienen te worden. Om die reden is de SP tegen deze plannen.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor zijn uitvoerige beantwoording.

De heer MIK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De aandachtspunten die door de Staten aan het college zijn meegegeven, zijn goed verstaan. Mevrouw Lamers heeft gevraagd naar de transparantie van de keuze van de projecten. Wij moeten ook zien hoe een en ander tot stand is gekomen. De vele partners die in de programmaraad zitten, hebben gewoon de opdracht gekregen om zich gezamenlijk voor te stellen wat het zou betekenen om op die vijf sectoren goede innovatieve projecten tot stand te brengen. In een brainstorm tussen de verschillende partijen zijn deze projecten daaruit voortgekomen. Het gaat er immers om dat daaraan doelstellingen worden verbonden die goed controleerbaar en afrekenbaar zijn. Op dat punt gaat het proces nog door. In de korte tijd dat men hiermee bezig is, heeft men dat nog niet tot in de finesses kunnen uitwerken. Maar, zoals ik al eerder heb opgemerkt, ik heb het bij afrekenbare doelstellingen weleens minder gezien, als wij bijvoorbeeld kijken naar wat hier bij elkaar staat.

Van het punt 'wat na 2008?' waar de heer De Vries van D66 over sprak, vind ik dat wij altijd helder moeten zijn jegens onze partners. Wij binden vanzelfsprekend nooit de besturen die ons opvolgen, maar wij moeten wel duidelijk aangeven dat de provincie van plan is een eenmalige bijdrage te geven en dat het daarna is afgelopen. Anders ontstaat er geen enkele stimulans bij de verschillende partijen om op eigen kracht door te gaan. Innovatie is weliswaar belangrijk, maar innovatie die uiteindelijk niet

uit het bedrijfsleven en de kennisinstellingen zelf voortkomt dan wel gefinancierd wordt, is geen echte innovatie. Om als overheid een stimuleringssubsidie te geven is dus een goede zaak, maar op een gegeven moment moet men dat ook zelf kunnen. Het is goed als wij dat met elkaar uitstralen.

Ik heb van de heer De Vries van de SP gehoord dat het hoofdbezwaar van die partij tegen het voorstel de publiekprivate samenwerking is. Ik vind dat jammer, moet ik eerlijk zeggen. Vanuit mijn eigen achtergrond ben ik er ten eerste van overtuigd dat als er dingen bereikt moeten worden, de overheid af en toe een zetje moet geven in samenwerking met het bedrijfsleven. Als overheid kunnen wij niet achterover blijven leunen met de kreet 'doet u het zelf maar'. Ik had mij dus eerder kunnen voorstellen dat de SP vanuit haar achtergrond op grond van dat argument zou hebben voorgestemd, maar dat zit er dan niet in, naar ik aanneem.

De heer L. de VRIES (SP): Mijnheer de Voorzitter!
De SP is tegen dit voorstel.

De VOORZITTER: Hiermee sluit ik de beraadslaging over dit onderwerp. Wenst iemand stemming? Dat is niet het geval, zie ik.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegengestemd te hebben.

PS2004ZCW11

Ontwerp Provinciaal beleidskader Jeugdzorg 2005-2008 en Uitvoeringsprogramma 2005.

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie is vrij uitvoerig over dit beleidskader gesproken. Het is een duidelijk kader. Ondanks dat er in de inleiding staat dat niet alle vragen zijn beantwoord, is het een project waarmee wij verder kunnen gaan.

Wij maken nog drie opmerkingen. Het is van belang ook de flexibiliteit te bewaken die een aantal keren wordt genoemd. Het is verder van belang dat de voorrang die wordt gegeven aan het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) inderdaad aandacht krijgt. Wij hoeven elkaar niet te herinneren aan krantenberichten waaruit blijkt hoe verschrik-

kelijk het in gezinnen soms kan toegaan. Het is goed dat het AMK voorrang krijgt. Ten derde merken wij op dat het goed is dat er aandacht blijft voor integraal werken. In een volgende vergadering krijgen wij een stuk over de mogelijkheden van het project Jong onder leiding van de heer Van Eijck. Wij komen daar dan vanzelf op terug.

Ten slotte nog dit: het zou het CDA helemaal niet verkeerd voorkomen als wij in de loop van de komende twee jaar eens nadenken over extra financiering na de periode 2008.

De heer OVERBEEK (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ook de fractie van de PvdA kan instemmen met dit voorstel. Toch hebben wij een jaar terug ook al in deze richting een besluit genomen. Dan zijn er in dat jaar toch enige nieuwe elementen bijgekomen – een kwestie van voortschrijdend inzicht zullen wij maar zeggen – waarmee wij ons voordeel kunnen doen.

Wat de jeugdzorg betreft, wordt gezegd dat wij nu de kans hebben om minder jongeren in instellingen te laten behandelen, maar dat er veel meer in de directe omgeving via het jeugdbeleid geïntervenieerd kan worden. Hier ligt misschien ook een kans om de sociale cohesie die wij in onze samenleving toch wat meer handen en voeten proberen te geven, via deze aanpak wat concreter te kunnen maken. Waar ligt nu precies de regierol van de provincie? Daar moeten wij toch voortdurend naar blijven kijken. Volgens ons liggen daar twee lijnen. De provincie heeft goede mogelijkheden om in het contact dat zij met de gemeenten heeft deze kant van het jeugdbeleid wat meer aan te scherpen. Daarvoor is een bedrag van € 4.300.000 uitgetrokken. Wij stellen voor in de bestuurlijke akkoorden die de provincie zal sluiten met de gemeenten, goed maatwerk te leveren. Dat wil zeggen dat gemeenten die nu al veel energie steken in de jeugdzorg niet gestraft mogen worden vanwege hun progressieve beleid. Daarom stellen wij voor gemeenten die al bezig zijn aanspreekpunten in hun gebied voor de jeugdzorg vorm te geven, hierbij direct te betrekken. De tweede lijn, de jeugdzorginstellingen die wij via het Bureau Jeugdzorg kunnen beïnvloeden, moeten wij ook wat steviger proberen vast te houden. Leveren zij inderdaad de producten waarop zij door ons afgerekend worden? Wij menen dat met die aanpak de provincie toch een stevig instrumentarium in handen heeft om die € 80.000.000 die hiervoor op de begroting staat wat

meer gericht aan te sturen. Wij denken dat de provincie de gemeenten heel duidelijk kan sturen door een zogeheten twaalf-min- en twaalf-plus-overleg te ondersteunen, zodat jongeren die op een gegeven moment op die plekken wat buiten de boot kunnen vallen, vroegtijdig kunnen worden bijgestuurd. Tot slot: als jongeren eenmaal in de jeugdzorg belanden, vragen wij ook aandacht hen na behandeling in hun nazorgtraject toch nog te blijven volgen. Uit onderzoek is immers gebleken dat juist in die nazorg heel veel dingen niet optimaal gebeuren.

De heer HOOIJER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat door de fracties van het CDA en de PvdA te berde is gebracht, hoef ik niet meer te herhalen. Onze zorg zit in de convenanten met de gemeenten, omdat die de ambulante jeugdhulpverlening gaan overnemen en er misschien nog niet helemaal klaar voor zijn. Dat wordt mede mogelijk gemaakt door de WMO (Wet Maatschappelijk Ondersteuning) die er evenmin klaar voor is. Dat is een ingewikkelde operatie. Het daarom best zijn dat de gemeenten eerder aan toe moeten zijn dan zij daarvoor in staat worden gesteld via de WMO. Op dat punt doe ik een beroep op de gedeputeerde om in de convenanten daarmee in elk geval rekening te houden, zodat jongeren die hulp of zorg nodig hebben niet de dupe worden van een te traag werkende overheid.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de ChristenUnie is hoopvol gestemd dat het goed komt met de jeugdzorg in onze provincie. Er is namelijk geen sprake van een tweespalt in onze fractie over dit onderwerp. Een belangrijke bron voor onze hoop is evenwel de nadrukkelijke betrokkenheid van het college bij de aansturing en de inzet van de uitvoering van het beleid. In hoofdzaak staan wij dus positief tegenover dit voorstel. Toch maken wij een paar kanttekeningen daarbij.

Helaas staat in de inleiding dat het kader 2005-2008 geen beleidswijzigingen ten opzichte van het kader 2004-2007 bevat. Het mag duidelijk zijn dat wij gaarne enige beleidsaanpassingen zouden hebben gezien. En er zijn aanpassingen die wij liever niet zagen. De wachtlijsten worden immers niet meer in 2007 opgelost – wat ons betreft zou dat al in 2006 hebben moeten gebeuren – maar pas in 2008. Uit het stuk dat aan de orde is, blijkt dat niet zonnelaar. De notulen van de commissievergadering zijn

nog niet vastgesteld. Wij vinden het echter bijzonder belangrijk dat de wachtlijsten zo snel mogelijk worden opgelost. Graag horen wij van het college dat de wachtlijsten per 1 januari 2008 werkelijk zijn opgelost. Om het proces van dat oplossen van de wachtlijsten goed te volgen en nieuwe ontwikkelingen enigszins te kunnen monitoren, is het dienstig als de commissie op de hoogte blijft van de wachtlijstontwikkelingen. Wij verzoeken het college daarom met klem deze gegevens per kwartaal aan de commissieleden te doen toekomen. Dit, omdat de gedeputeerde dit elders reeds heeft gemeld en omdat de vraag zich ontwikkelt en nog kan toenemen en vaak een grillig verloop vertoont. Daarom zijn wij dan ook verbaasd over de zinsnede in het onderdeel Meerjarenraming, die als volgt luidt: “Door het wegvallen van de extra autonome middelen vanaf 2008 wordt in dat jaar een tekort geraamd van 879.561. Indien niet voor die tijd zicht is op extra middelen zal vanaf dat moment het volume van het zorgaanbod moeten afnemen om de uitgaven in het beschikbare kader te laten passen.” Dat is een bedenkelijke tekst. Dat betekent immers dat, ervan uitgaande dat de vraag naar jeugdzorg niet zal afnemen, die gelden gewoon structureel nodig zijn. De nieuwe Staten zullen in de begrotingsbehandeling 2008 de gelden alsnog beschikbaar moeten stellen om de capaciteit te kunnen handhaven. Er is natuurlijk het risico dat die nieuwe Staten dat niet of in onvoldoende mate zullen doen. De instellingen zullen op dat risico hun beleid afstemmen, ofwel de capaciteit per 2008 inkrimpen. Dat betekent dat de instellingen hun extra capaciteit nu reeds als tijdelijk zullen zien en daarop hun huisvesting- en personeelsbeleid zullen afstemmen. Werkers in de jeugdzorg zorgen bij een dergelijke financiële onduidelijkheid ervoor dat zij hun maatregelen nemen en vanaf eind 2006 op zoek gaan naar ander werk, als zij nog wel willen solliciteren voor een baan in de jeugdzorg. Ook dat is marktwerking. Dit risico voor de jeugdzorg wordt alleen gecreëerd om een idee-fixe in stand te houden, te weten: het vrijvallen van de coalitiemiddelen voor nieuw beleid voor de nieuwe Staten. Er is echter sprake van eens structureel probleem: het college raamt immers een tekort hetgeen, wat ons betreft, gefinancierd dient te worden. Ik verzoek het college dan ook deze extra middelen ad 879.561 op te nemen als structurele uitgave in de voorjaarsnota 2005, in de begroting 2006 en in de meerjarenbegroting 2006-2010.

Ten slotte spreken wij onze verheugenis uit over de uitspraak van de gedeputeerde dat er bij het AMK geen wachtlijsten zijn. Op het overzicht wachtlijsten per 1 oktober 2004 kwam het AMK dan ook niet meer voor. Wij verwachten dat deze situatie zo zal blijven. Voor ons was dat een punt van grote zorg.

Mevrouw KAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Enkele sprekers hebben terecht geconstateerd dat dit onderwerp in de commissie al vrij uitgebreid aan de orde is geweest. Ik kan mij dus tot de hoofdlijnen beperken die zijn genoemd.

Zowel de heer Klein Kranenburg als de heer Van Kranenburg hebben het gehad over het tekort dat er in 2008 te verwachten is. In commissieverband is daarover al vaak gesproken. Bij het hele traject dat wij voor dit onderwerp hebben afgelegd, hebben wij de minister duidelijk gemaakt dat, zoals het er nu uitziet, de gelden die nu beschikbaar zijn voor de jeugdzorg, niet voldoende zullen zijn. Daarbij hebben wij tevens afgesproken dat wij gedurende twee jaar ons best zullen doen om binnen het vierkant de uitgaven te kunnen plaatsten die daarvoor nodig zijn. Dus wij zullen de eerstkomende tijd erg goed ons best moeten doen om zowel de doelmatigheid aan te passen als de flexibiliteit en dat soort zaken die mogelijkerwijze nog wat soelaas kunnen bieden op dit terrein. Daarna, als blijkt dat dit niet kan, kunnen wij terugkomen bij het Rijk. Dus voordat wij zelf zo ver zijn dat wij nu al gelden beschikbaar moeten stellen om de te verwachten tekorten op termijn aan te vullen, wil ik eerst het pad met het Rijk lopen door te kijken naar de doelmatigheid, de flexibiliteit en de efficiency van de organisaties om te zien wat dat zou kunnen opleveren.

De heer Overbeek heeft gesproken over de vermaatschappelijking die wij nastreven en dat die ook samenhangt met de sociale cohesie. Dat laatste is een zeer belangrijk element binnen dit geheel. Onze voorzitter heeft bij de nieuwjaarsreceptie nog eens nadrukkelijk gezegd dat ook op dit terrein sociale cohesie een belangrijk onderwerp is.

Gelijktijdig wordt gezegd dat de gemeenten die al veel doen op het terrein van de jeugdzorg geen nadeel zouden moeten ondervinden van het sluiten van convenanten met gemeenten, waarbij blijkt dat die reeds enige zaken zelf hebben gedaan waarbij de achterblijvers zo mogelijk voordeel kunnen krijgen van het feit dat zij zijn achtergebleven. Ik kan

toezeggen dat ik zeer zeker kijk naar die gemeenten die in de voorhoede zitten op het moment waarop de pilot gedaan zou kunnen worden opdat de zaken in de voorhoede nog eens extra aandacht zouden kunnen krijgen. Voorlopers in dezen kunnen ook van hun voorhoedepositie profiteren en de provincie weer van hen op dat moment. Daarvan zal ik de Staten op de hoogte houden, dat zeg ik toe. Op die manier zal worden omgegaan met de gemeenten die 'het goede werk doen'.

De heer Hooijer heeft het over de convenanten met de gemeenten. Enkele gemeenten zijn nog niet helemaal klaar voor de nieuwe taken die er voor hen aankomen en ook de WMO geeft nog enkele zekerheden. Dat zijn inderdaad twee aspecten. Daar is de Wet op de jeugdzorg die op 1 januari van dit jaar van kracht is geworden. Volgens die wet worden enige zaken op de schouders van de gemeenten gelegd en ook de WMO heeft een aantal elementen dat bij de gemeenten terechtkomt. Op 17 januari spreken wij in de commissie over de overeenkomsten die met de gemeenten gesloten zouden moeten worden. Met andere woorden: het aansluitingstraject. In dat stuk wordt voorgesteld een overgangstermijn te hanteren van twee jaar voor de gemeenten om te groeien naar de situatie die nodig is om te voldoen aan de wet. Vijf nieuwe taken komen naar de gemeenten toe; met name het aantal ambulante trajecten komt bij de gemeenten terecht, maar ook opvoedingsondersteuning en andere zaken. Ten behoeve van die overgangstermijn van twee jaar die wij als provincie zouden willen faciliteren, althans dat is het voorstel van het college, vragen wij uit het Stimuleringsfonds € 4.300.000 beschikbaar te stellen. Dat moeten wij in de commissie bespreken. Dat spoort, meen ik, met de opmerkingen die de heer Hooijer in dat kader naar voren heeft gebracht.

De heer Van Kranenburg heeft gesproken over de wachtlijsten; "een blijvend punt van zorg" ten aanzien van de jeugdzorg. In het stuk stond dat de wachtlijsten vóór 2007 opgelost dienden te zijn. Daar maak ik echter een duidelijke kanttekening bij. Men vergeet namelijk de 'mits' die ik er altijd bij zeg. Dat 'mits' is hierbij wel zeer fundamenteel. In de commissie heb ik namelijk gezegd dat die datum wat mij betreft 1 januari 2008 moet zijn; dus dat in het jaar 2007 aan die voorwaarden voldaan

zou moeten zijn, maar wel onder de conditie dat de omstandigheden gelijk blijven. Dus:

- **Dat de vraag blijft zoals die nu is en niet toeneemt.**
- **Dat er geen nieuwe doelgroepen komen die een beroep doen op de jeugdzorg.**
- **Dat het inmiddels ook niet zo is dat de justietaken in dat kader meer aan preventie gaan doen, waardoor er meer instroomt naar de jeugdhulpverlening.**

Er zijn dus allerlei factoren die kunnen bewerkstelligen dat de situatie anders wordt, waardoor ik op dit moment niet kan garanderen dat onder alle omstandigheden de wachtlijsten op 1 januari 2008 zullen zijn weggewerkt. Onder gelijkblijvende condities ga ik echter uit van 1 januari 2008.

Dan vraagt de heer Hooijer of het college toezending van de wachtlijstcijfers per kwartaal aan de Staten kan toezeggen. Die toezegging doe ik gaarne, zij het dat het even zal duren alvorens ik de cijfers over het afgelopen kwartaal ter beschikking zal hebben. Daar kan ik op dit moment weinig aan doen. Je zou haast zeggen dat in het ICT-tijdperk toch heel snel een uitdraai gemaakt zou moeten kunnen worden, zodat ik die cijfers volgende week tot mijn beschikking heb. In de praktijk is dat echter niet zo. Het duurt dus even voor die cijfers hier zijn.

Het AMK voldoet aan de eisen die daarvoor gesteld zijn. Op dit moment heeft het AMK geen wachtlijsten. Dat is ook duidelijk met het AMK afgesproken. De financiering van het AMK spoort met de richtlijnen die daarvoor zijn. Ondanks het feit dat het AMK voldoende geld kreeg, waren er toch wachtlijsten, maar dat is nu opgelost. Wij houden de vinger heel goed aan de pols.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval zie ik. Ik sluit derhalve de beraadslagingen. Verlangt iemand stemming of aantekening? Dat is evenmin het geval.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

PS2004REG13

Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost.

De heer SELDENRIJK (CDA) Mijnheer de Voorzitter! Op 13 december jongstleden hebben de Staten

van Utrecht het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost met de nodige wijzigingen goedgekeurd. Daar dit plan twee provincies betreft, is de goedkeuring van beide vereist. Provinciale Staten van Gelderland hebben dit goedgekeurd op 22 december jongstleden. Vanaf deze plek complimenteer ik beide provincies dat zij tot een eenduidig besluit zijn gekomen. Dat zal straks een voorspoedige uitvoering ten goede komen. Helaas is er binnen de besluitvorming een afwijking geconstateerd tussen beide provincies. Om de eenheid binnen het plangebied te bewaren pleiten wij voor eenduidigheid binnen de procedures die gelden in het reconstructiegebied. Daarom vragen wij het college van GS om wanneer er aanspraak wordt gedaan op de zogenoemde hardheidsclausule, waarmee een uitzondering wordt gevraagd voor de 30%-regeling binnen de verwevingsgebieden, dit voor te leggen aan de Reconstructiecommissie om advies. Wij gaan er dan ook van uit als dit advies unaniem door de Reconstructiecommissie wordt gedragen, dat dit ook een zwaarwegend advies is voor het college van GS. Dit om de eenheid te bewaren binnen het gebied en om zo tot een goede uitvoering te komen. Wij wachten het antwoord van het college af.

Mevrouw KRAMER (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het college adviseert ons in te stemmen met de besluitvorming over de reconstructie zoals die in Gelderland heeft plaatsgevonden, behalve als het gaat om amendement A20. De PvdA kan daarmee instemmen, maar heeft ook twijfel over amendement A20. Daarbij vragen wij ons af in hoeverre de Reconstructiecommissie in het voortraject van zo'n uitzonderingsgeval een rol speelt. Graag horen wij van de gedeputeerde hoe hij dat ziet.

Tot slot hebben wij nog een opmerking over amendement A17 van de provincie Gelderland. Daarin lezen wij dat de partijen twee compensatiegebieden hebben genoemd voor de gebieden die uit de EHS zijn gehaald. In onze commissievergadering van enige tijd terug heb ik de partijen die de zes gebieden uit de EHS haalden ook gevraagd om compensatie. Het zou natuurlijk heel goed zijn als wij, in navolging van Gelderland, in de komende tijd ons daarmee bezig zouden houden en dat deze partijen met suggesties in die richting zouden komen.

De heer DAMEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan de discussie van enkele weken geleden nu

niet overdoen. Die discussie was goed en heeft toen immers al tot duidelijke uitkomsten geleid. Onze fractie heeft de behandeling in de Staten van Gelderland goed gevolgd. Het heeft ons goed gedaan dat de gedeputeerde met zijn ambtenaren van de provincie Utrecht daarop een bepaalde invloed heeft gehad. Wij hebben immers gemerkt dat daar op een bepaalde manier datgene wat wij hier in de Staten destijds hebben afgesproken toch de toon heeft gezet bij de behandeling daarvan in Gelderland. Waar een kleine provincie als Utrecht al niet groot in kan zijn.

Bij zo'n reconstructieplan voor twee provincies blijven wij altijd discussies houden. De provincie Utrecht heeft namelijk een duidelijke relatie met haar Streekplan. Dat heeft Gelderland niet, want die provincie nemen pas op 25 juni de doorwerking van het Reconstructieplan op het Streekplan aan. Ik merk dat vooral op, omdat hier een bepaald punt ligt: namelijk amendement A20, de afwijking in dit geval. Wij kunnen overigens instemmen met alle andere voorstellen volgens de amendementen en moties van de provincie Gelderland. In principe had de VVD wel willen instemmen met amendement A20, over die afwijking van 30% die nu door Gelderland wordt voorgesteld. De VVD staat namelijk in principe positief tegenover het voorstel van de provincie Gelderland, omdat wij vinden dat er overleg dient te zijn met de Reconstructiecommissie. Wij vinden ook dat de provincie de Reconstructiecommissie om een duidelijk advies moet vragen als wij als provincie op een bepaalde manier van het voorgestelde moeten afwijken. Dat past ook helemaal in onze filosofie over de verantwoordelijkheid van de uitvoering bij het Reconstructieplan. Er zijn echter wel enige uitgangspunten bij dit amendement A20. Die zijn dan: wat is een zwaarwegend advies? Is dat unaniem; alle achttien leden? En, wij vinden dat de regie, terecht, dient te blijven liggen bij de provincie. Dat heeft mevrouw Kramer eveneens gezegd. Wij dienen evenmin onnodige stappen te nemen. Wij willen integraliteit, duidelijkheid en snelheid, ook vooral bij de uitvoering.

Het spreekt vanzelf dat wij geen eisen kunnen stellen aan een verplicht advies, maar wij willen van de gedeputeerde wel graag het antwoord horen op onze vraag over de wijze waarop hij zijn advies wil indienen bij de Reconstructiecommissie. Wij nemen aan dat er serieus wordt omgegaan met bijvoorbeeld een

unaniem advies van de Reconstructiecommissie. Als er achttien leden van de commissie zeggen te kiezen voor grijs dan neem ik aan dat het college met al zijn wijsheid niet zegt voor wit te kiezen. Als dat wél zo zou zijn, horen wij als Statenleden graag van het college wat zijn argumentatie is om volstrekt af te wijken van die unanieme keuze van de Reconstructiecommissie.

Overigens moeten wij wel vaststellen dat het hier, onder andere bij die 30%-afwijkingsclausule, vooral gaat om ruimtelijke ordening. Dus het RO-traject dient hierbij duidelijk in beeld te komen.

Wat die integraliteit betreft, benadruk ik dat het van groot belang is dat er tijdig overleg is tussen Gelderland en Utrecht. Ik hoor dat nog graag van de gedeputeerde. Bijvoorbeeld: de Barneveldseweg waarvan de ene zijde is gelegen in Renswoude provincie Utrecht, en de andere kant ligt in Scherpenzeel provincie Gelderland. Dan kan ik mij voorstellen dat een agrariër aan de Utrechtse kant aangaande die 30% zegt dat hij niet mag uitbreiden en dat die agrariër aan de andere Gelderse kant zegt dat hij wel mag uitbreiden. Dat soort onduidelijkheden moeten wij zien te voorkomen. Graag horen wij het antwoord van de gedeputeerde op onze vragen.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn nu bezig met het naspel van de reconstructiebehandelingen. Er is nog een behandeling van een reconstructie geweest in het zogeheten Gelders parlement. Wat daar aan amendementen is aangenomen is óf overeenkomstig wat hier in Utrecht is aangenomen óf het is specifiek Gelders, behalve amendement A20. Dit amendement A20, voor afwijking van de 30%-uitbreidingsregel, wil het college van Gedeputeerde Staten verplichten over elk afwijkingsverzoek advies te vragen aan de Reconstructiecommissie. In een reactie hierop heeft het college van GS van Utrecht gesteld dat deze verplichte advisering overbodig is. Ik wil dat misschien iets anders formuleren, namelijk als: heel omslachtig en bureaucratisch. Het lijkt mij heel zinnig om de Reconstructiecommissie te blijven betrekken bij de uitwerking van het reconstructieplan en ook met die commissie de methodiek door te nemen. Om echter elk afwijkingsverzoek afzonderlijk in de Reconstructiecommissie te behandelen, lijkt mij geen goede besteding van tijd en dus ook van geld.

Het maakt echter wel duidelijk dat er nog het een en ander te bespreken en op elkaar af te stemmen

is over de uitvoering van het reconstructieplan. Ik ben dan ook zeer benieuwd hoe het college hiermee om zal gaan. Het is goed dat dit tijdig in de commissie zal worden besproken. Eén ding is heel belangrijk voor boeren, burgers en buitenlui in het Gelderse Vallei-gebied: helderheid over verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Staten, colleges van GS, Reconstructiecommissie, Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei moeten niet maar een beetje naar elkaar doorverwijzen. Het moet duidelijk zijn waar de regie, verantwoordelijkheid en bevoegdheid is ten opzichte van dit gebied.

De heer R.E. de VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Gedeputeerde Staten vragen Provinciale Staten feitelijk over één punt, namelijk het Gelders amendement A20, een nadere uitspraak te doen. Zoals D66 bij de behandeling in december heeft gezegd, voelen wij niets voor de introductie van een hardheidsclausule of een afwijkingsbevoegdheid met betrekking tot de 30%-regeling. Ik heb dan ook gesteld dat de 30%-regeling een heldere en ondubbelzinnige regeling is, die deel uitmaakt van een zogeheten 'package deal'. Voorts vinden wij een hardheidsclausule onwenselijk met het oog op bedrijven met een klein bouwperceel zonder enig toekomstperspectief. In de derde plaats heb ik toen opgemerkt dat er ongewenste ruimtelijke neveneffecten kunnen ontstaan, omdat een economisch rendabel perceelopervlak per agrarische bedrijfstak kan verschillen. Waarin komen wij dan terecht? Daarom heeft D66 ook tegen het Utrechtse amendement A1 gestemd. Het Gelders amendement voegt daar nu een zwaarwegend advies van de Reconstructiecommissie aan toe, een toevoeging die op weerstand bij het college van GS en ook bij de fractie van D66 stuit.

De heer VAN KRANENBURG: (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wat de fractie van de ChristenUnie betreft, mag de spa de grond in. De door de provincie Gelderland aangebrachte veranderingen vinden wij geen verbeteringen, maar wij leggen ons er node bij neer als Gelderland dat wil. Wij steunen het voorstel van GS en wij dringen, net als andere fracties, aan op goed onderling overleg tussen Gelderland en Utrecht bij de uitvoering.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De wijsheid van de bedenkers van de procedure van de behandeling van het reconstructieplan verdienen

lof. Nu praten wij opnieuw daarover en dat vergemakkelijkt het proces van ontwenning, zoals wij dat allemaal zijn ingegaan. Wij kijken met dankbaarheid en tevredenheid terug op dat proces. Het is een heel intensief proces geweest, zoals een van de collega's heeft opgemerkt, maar het is ook heel zorgvuldig verlopen. Er is recht gedaan aan het scheppen van draagvlak en dat is buitengewoon waardevol. Er is dan ook sprake van een hoge mate van eenstemmigheid tussen de besluitvormende organen.

Het is al opgemerkt dat er op één punt nog enige discussie bestaat. Voordat ik het standpunt van de SGP meedeel, onderstreep ik dat naar ons idee de eenduidigheid die in de besluitvorming zich heeft voorgedaan, ook in de planuitvoering op z'n minst zo belangrijk is. Het is dus wel van belang dat wij daarin één lijn trekken.

Als ik dan kijk naar motie M1, zoals die door deze Staten is aanvaard, waarin staat dat onder andere de Reconstructiecommissie en dit programmabureau nadrukkelijk bij de uitvoering van het plan betrokken dienen te worden, en ik kijk naar amendement A20 zoals dat door de Staten van Gelderland is aangenomen, dan zie dat het één eigenlijk in het verlengde ligt van het andere. De fractie van de SGP vindt het niet zo'n goed idee om in lid 1 van het besluit op te nemen: "Voor Gelderland geldt dat Gedeputeerde Staten de Reconstructiecommissie advies zullen vragen over de verzoeken tot afwijking van de 30%-uitbreidingsregeling voor bouwblokken in de verwevingsgebieden. De adviezen krijgen een zwaarwegend karakter." Dat staat op gespannen voet met de wens tot eenduidigheid in de uitvoering van het plan. Dit zou namelijk betekenen dat voor Utrecht die afspraak niet geldt. Dat moeten wij immers niet willen. Wel onderstrepen wij dat zo'n Reconstructiecommissie nooit meer dan een advies kan geven. Een advies is niet meer en niet minder dan een advies. Een college van GS kan daar dus van afwijken op een moment dat daarvoor argumenten zijn die voldoende hout snijden. Wij hechten als fractie echter wel zeer aan het uitbrengen van het advies. Als wij in die zin amendement A20 interpreteren – dat is volgens mij de intentie van dat amendement – dan kunnen wij die eenduidigheid gewoon handhaven en dan kan ook besluit 1 iets worden aangepast in die zin dat dus ook het college van GS van Utrecht advies vraagt en dat zwaar laat meewegen. Vervolgens hakt het college een knoop

door. Zo is dat amendement bedoeld en zo ondersteunen wij het ook.

De heer LOKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij zitten nu in de staart van de discussie. Dat heeft ermee te maken dat in Gelderland later een besluit is genomen over het voorstel waarover wij eerder reeds uitvoerig gediscussieerd hebben. Waarom is door ons een kanttekening geplaatst bij het amendement A20, waardoor wij niet het advies willen overnemen om dit in het besluit op te nemen? Het uitgangspunt is dat, nu de uitvoering centraal komt te staan, daarbij hoort dat er een slagvaardig bestuur is dat die uitvoering inderdaad slagvaardig kan uitvoeren. Op het moment waarop er teveel schakels worden ingebouwd, dan is toch de kans groot dat veel van de uitvoering verzandt in nieuwe discussies. Wij hebben getracht dat te voorkomen en wij hebben gesteld dat wij de uitvoering inderdaad de verantwoordelijkheid moeten laten zijn van die Reconstructiecommissie, binnen de kaders en onder aanvoering van de provincie.

De heer Bisschop zei dat wij in feite niet moeten praten over de tekst nu de schriftgeleerden bezig zijn die te interpreteren. Als wij dit nu zo lezen dat de stuurgroep, zijnde verantwoordelijk voor de uitvoering – dan noemen wij in dat verband ook de Staten en de gemeenteraden – de Reconstructiecommissie natuurlijk gevraagd en ongevraagd advies kan geven over zaken die betrekking hebben op de uitvoering. Het is natuurlijk logisch dat wij in de besluitvorming rekening houden met dat advies, en als dat unaniem is, moeten wij wel heel goede redenen hebben om daarvan af te wijken. Uiteindelijk zal echter het college van GS, dan wel zullen de Staten, de knoop moeten doorhakken. Die vrijheid moeten wij houden.

Onze angst is wel – dat is overigens al eerder door collega's gezegd – dat het maken van een plan niet zo'n kunst is. Natuurlijk is daarin veel energie gestopt en wij zijn blij dat wij het stadium hebben bereikt dat het plan er door is. Uiteindelijk gaat het evenwel om de uitvoering. Pas dan zijn wij succesvol. Dat is de reden waarom wij de structuur zódanig hebben aangepast dat dit een waarborg is voor die slagvaardige uitvoering. Ik zeg echter toe dat het in verband met amendement A20 vanzelfsprekend is dat wij de adviezen van de Reconstructiecommissie in dezen zeer serieus zullen nemen. Zeker als er sprake is van een unaniem advies.

De heer SELDENRIJK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Is de gedeputeerde het niet met ons eens dat in het hele gebied dezelfde regels moeten gelden? Nu wordt er weer een uitzondering gemaakt. Het lijkt mij dat als er een plan wordt gemaakt voor één gebied, dat tevens wordt geprobeerd daarvoor dezelfde procedures en regels te handhaven. Nu wordt hiervan afgeweken.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! In dit verband zijn wij het min of meer eens met het CDA. Ik houd nog wel wat slagen om de arm. Ik verwijs vooral naar lid 1 van het besluit. Dat suggereert namelijk een nodeloos onderscheid. Daarin wordt voorgesteld het zodanig te formuleren dat voor Gelderland iets geldt dat in Utrecht niet zal gelden. In Utrecht niet dan? Ik denk dat dit eigenlijk ook wel zo is, alleen gaan wij er wat nadrukkelijk mee om in de zin van: let wel, wij vragen wel advies, maar het college van GS beslist uiteindelijk. Daarover mag geen verschil van mening bestaan.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nu vraag ik mij toch af waarom de mensen die zeggen, zoals de heer Bisschop en de heer Seldenrijk, dat wij ons bij Gelderland moeten aansluiten, zelf niet eerder dat signaal aan de Gelderse collega's hadden moeten geven. Dan hadden zij niet tot afwijking van onze Utrechtse besluitvorming besloten.

De heer SELDENRIJK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In Utrecht is een motie aangenomen over de uitvoering. Ik zie dat in de lijn liggen van amendement A1 dat in Utrecht is aangenomen. Daar maak ik uit op dat de uitvoering bij de Reconstructiecommissie ligt. Dat wil dus zeggen dat amendement A1 voornamelijk bij de Reconstructiecommissie ligt. Uiteraard blijft het een advies.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Waarom heeft men dan in Gelderland nog een extra amendement aangenomen?

De heer SELDENRIJK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Waarschijnlijk was dat nodig. GL heeft dat volgens mij ook ondertekend. Misschien kan de heer Kloppenburg bij zijn collega's vragen waarom zij dat gedaan hebben?

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat heb ik ook gedaan.

De heer SELDENRIJK (CDA): Mijnheer de Voorzitter! En wat was het antwoord?

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het antwoord was dat men het veld er ook bij wilde betrekken. Ik heb daarover dit weekend nog gesproken met mijn Gelderse collega. Hij vond dat het andere standpunt eveneens veel ondersteuning zou kunnen verdienen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dan vraag ik de heer Kloppenburg of hij met mij van mening is dat motie M1, die door de Staten van Utrecht is aangenomen, feitelijk op één lijn ligt dit amendement. En dat er niet zozeer sprake is van een tegenstelling maar van een eigen verwoording door de Staten van Gelderland. Dat is natuurlijk hun goed recht.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Eerlijk vind ik hetgeen het college van GS in zijn stuk aan de Staten heeft gesteld een vorm van voortschrijdend inzicht. Nu het om de uitvoering gaat, moet je gewoon tempo maken en daarbij het veld natuurlijk goed moet betrekken. Het moet echter helder zijn waar de uiteindelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het tempo is volgens mij niet zozeer in discussie. Daarover zijn wij het eens. Dat moet voortvarend ter hand worden genomen. Het gaat er echter om dat ook wij, naast een stevig tempo, de nodige zorgvuldigheid in acht nemen. Dat kan alleen door de procedure ten aanzien van de afwijking van die 30%-regeling in Gelderland identiek te doen zijn aan die van Utrecht. Het is onze zorg enigszins als wij nu lid 1 van het besluit aannemen, dat wij dan juist dat onderscheid krijgen. In die zin kunnen wij beter aansluiten bij die Gelderse versie. Daar is niets op tegen. Dat garandeert de zorgvuldigheid.

De heer DAMEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Zou het dan niet handiger zijn dat de gedeputeerde bij zijn beantwoording nog eens klip en klaar aan geeft, niet alleen in woorden maar desnoods ook nog op papier, dat hij duidelijk overleg zal voeren.

Natuurlijk is dat niet bindend. Het is en blijft een advies. Maar ik merk hier echter dat er wat aarzeling is over hoe dat advies is; wordt daar wel of niet serieus naar gekeken? Ik concludeer uit de woorden van de gedeputeerde dat hij bereid is dat advies serieus te nemen. Als ik in de dikke Van Dale kijk, zie ik achter "serieus" staan: "zwaarwegend". Dat vind ik best. Als dat zo is, zal de angst waarover de SGP sprak aangaande de integraliteit, voorkomen worden. Zo'n Reconstructiecommissie zal zich wel hoeden om een raar advies te geven. Die kijkt immers toch naar de integraliteit? Daarom ben ik blij dat wij die motie hebben ingediend en dat die ook is aangenomen. De Reconstructiecommissie zal immers naar de integraliteit ervan kijken. Ik adviseer de gedeputeerde daarom met nadruk daar nog eens naar te kijken. Misschien kan hij dan de angel eruit halen.

De heer LOKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb begrepen dat de angel inderdaad is of wij advies zullen vragen aan die Reconstructiecommissie of, anders gezegd, of wij de Reconstructiecommissie ten volle zullen benutten en gebruiken bij de uitvoering van het reconstructieplan. Daarop is via de motie door het college van GS al ja op gezegd. Ik moet de Staten in herinnering brengen dat het amendement zoals het is ingediend, door de Staten en het college van GS van Gelderland is ontraden om dezelfde reden die ik daarnet heb genoemd. Er is dus geen licht tussen de opvatting van het college van Gelderland en dat van Utrecht in dat opzicht. Ik zeg de Staten toe dat als het gaat om de uitvoering, wij voor dit soort zaken ook uiteraard de Reconstructiecommissie om advies zullen vragen. Ik kan mij niet voorstellen dat dit een advies zal zijn in de trant van 'kijk maar wat je doet'. Wij nemen elkaar bij die uitvoering immers wel serieus. Wij moeten echter oppassen dat wij niet allerlei nieuwe, zeg maar volledige structuren gaan inrichten waardoor de besluitvorming geblokkeerd kan raken. Daarom voeren wij de discussie over de nieuwe besluitvormingsstructuur. Vanzelfsprekend zullen wij de Reconstructiecommissie ten volle bij de uitvoering betrekken. Dat blijkt uit ons voorstel via motie M1.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval zie ik.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzit-

ter! Ik wil graag een stemverklaring afleggen. Ik heb duidelijk gemaakt dat voor de SGP-fractie de angel niet zozeer zit in de vrees dat de Reconstructiecommissie niet voldoende of niet evenwichtig genoeg om advies zal worden gevraagd. De angel zit in de formulering zoals die in lid 1 van het besluit is verwoord, namelijk "voor Gelderland geldt dat GS ...". Dat moet ook voor Utrecht gelden. Anders wordt er gesuggereerd dat Utrecht en Gelderland op verschillende sporen zitten. Ik ben blij met de toezegging van de gedeputeerde en daarin hebben wij ook vertrouwen. Tekstueel moet dat echter zorgvuldig vastgelegd worden. Lid 1 van dit besluit heeft dus niet de instemming van de SGP.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 14 maart 2005.

De voorzitter,

De griffier,

De heer LOKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt wel alsof ieder woord dat het college van GS hier heeft uitgesproken, als toelichting wordt beschouwd op het voorstel. Dan is de strekking van het voorstel hetzelfde als wat er in het amendement is verwoord. Alleen is het veel minder zwaar. De intentie is echter hetzelfde. In die zin ben ik niet zo bang dat iedereen gaat zeggen dat ze het in Gelderland heel anders doen dan in Utrecht. In de praktijk zal nu moeten worden bewezen of dat tot strubbelingen leidt. Als dat zo mocht zijn, komen wij bij de Staten terug.

De VOORZITTER: Nogmaals: verlangt iemand stemming? Dat is niet het geval.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel, met de aantekening dat de fractie van de SGP geacht wordt gestemd te hebben tegen het gestelde onder besluit 1.

- **Sluiting**

De VOORZITTER: Ik wil zo direct de fractievoorzitters nog even spreken in de commissiekamer boven. Wij zijn aan het einde gekomen van deze vergadering. Ik sluit deze vergadering en ik wens u wel thuis.

(Einde van de vergadering om 16.48 uur.)

TOEZEGGINGEN GS

TASKFORCE

- a. Financiële tegenvallers worden niet op de provincie verhaald.
- b. Nagegaan wordt in hoeverre de overheadskosten gereduceerd kunnen worden.
- c. Er zijn geen gebieden uitgesloten in Utrecht en omgeving; inzet van middelen kan bijvoorbeeld ook vabn toepassing zijn in het WERV-gebied.

JEUGDZORG

- a. De wachtlijsten worden periodiek (per kwartaal) aan de commissie ZCW ter beschikking gesteld.

RECONSTRUCTIE

- a. Adviezen van de reconstructiecommissie zijn zwaarwegend.